

ÖVERSIKTSPLAN för Östhammars kommun Del II TÄTORTERNA

Antagen av kommunfullmäktige
den 10 juni 2003

Innehållsförteckning

Allmänt om tätortsredovisningen	3
ÖSTHAMMAR	5
Förutsättningar.....	5
Antagen befolkningsutveckling	5
Skolverksamhet och barnomsorg	5
Tekniska anläggningar	5
Natur och miljö	6
Befintlig bebyggelse	6
Kommunens markinnehav	9
Utvecklingsmöjligheter	9
Bebyggelse	9
Kommunikationer	12
Grönstruktur - rekreationsområden	12
GIMO	13
Förutsättningar	13
Antagen befolkningsutveckling	13
Skolverksamhet och barnomsorg	13
Tekniska anläggningar	16
Natur och miljö	16
Befintlig bebyggelse	16
Utvecklingsmöjligheter	17
Bebyggelse	17
Kommunikationer	18
Grönstruktur - rekreationsområden	18
ALUNDA	20
Förutsättningar	20
Antagen befolkningsutveckling	20
Skolverksamhet och barnomsorg	20
Tekniska anläggningar	22
Natur och miljö	22
Befintlig bebyggelse	22
Kommunens markinnehav	22
Utvecklingsmöjligheter	22
Bebyggelse	22
Kommunikationer	24
Grönstruktur - rekreationsområden	26
ÖSTERBYBRUK - DANNEMORA	26
Förutsättningar	26
Antagen befolkningsutveckling	26
Skolverksamhet och barnomsorg	26
Tekniska anläggningar	28
Natur och miljö	28
Befintlig bebyggelse	30

Utvecklingsmöjligheter	30
<i>Bebyggelse</i>	30
<i>Kommunikationer</i>	32
<i>Grönstruktur - rekreationsområden</i>	32
ÖREGRUND	33
Förutsättningar	33
<i>Antagen befolkningsutveckling</i>	33
<i>Skolverksamhet och barnomsorg</i>	33
<i>Tekniska anläggningar</i>	34
<i>Natur och miljö</i>	34
<i>Befintlig bebyggelse</i>	34
<i>Kommunens markinnehav</i>	34
Utvecklingsmöjligheter	37
<i>Bebyggelse</i>	37
<i>Kommunikationer</i>	38
<i>Grönstruktur - rekreationsområden m. m.</i>	38
HARGSHAMN	40
Förutsättningar	40
<i>Antagen befolkningsutveckling</i>	40
<i>Skolverksamhet och barnomsorg</i>	40
<i>Tekniska anläggningar</i>	40
<i>Natur och miljö</i>	43
<i>Befintlig bebyggelse, kulturmiljöer</i>	43
Utvecklingsmöjligheter	43
<i>Bebyggelse</i>	43
<i>Kommunikationer</i>	46
<i>Grönstruktur - rekreationsområden</i>	46
LITTERATUR OCH ANDRA REFERENSER	47

ÖVERSICHTSPLAN för Östhammars kommun

DEL II

TÄTORTERNA

Allmänt om tätortsredovisningen

Denna del av översiktsplanen behandlar kommunens tätorter. En tätort definieras som en bebyggelsesamling med högst 200 meter mellan husen och med minst 200 invånare. Kommunen har för närvarande sex sådana orter: Östhammar, Gimo, Österbybruk, Alunda, Öregrund och Hargshamn. Norrskedika och Dannemora har ibland över och ibland under 200 invånare. Skoby är en tätort om även den del som ligger i Uppsala kommun (Jönninge) räknas in. Här behandlas dock endast de sex förstnämnda orterna, samt Dannemora som redovisas tillsammans med Österbybruk.

I översiktsplanens del I, kap. BEFOLKNING - UTVECKLINGSMÖJLIGHETER finns kortfattade redovisningar beträffande beräknad folkmängd ("planeringstal") och elevantal. De planeringstal som anges för varje tätort är grundade på en fördelning av den befolkningsökning som kommunen satt upp i "Framtidsbild 2010".

I tätorterna och deras närområden driver kommunen en aktiv planering. Detaljplaner som anger byggrätter finns för redan bebyggda delar och för områden som ligger nära i tiden för exploatering. Efter hand som behov uppstår kan kommunen upprätta detaljplaner för nya områden. Kommunen kan också ändra gamla detaljplaner, både för att möjliggöra någon ny typ av bebyggelse och för att skydda äldre, bevarandevärd bebyggelse.

Syftet med tätortsredovisningen är att ge en kortfattad bild av vissa förutsättningar som råder i de olika orterna samt att grovt ange tänkbara utbyggnadsområden, trafiksystem och bevarandeområden (bebyggelse och grönområden). Översiktsplanen kan ses som en grund för fortsatt planering och utredning.

Om alla angivna utbyggnadsområden skulle tas i anspråk skulle de räckas till en mycket kraftig expansion. Man bör dock betrakta översiktsplanen som en mycket långsiktig framtidsbild som säkerligen kommer att revideras flera gånger. På kortare sikt bör det första steget vara att göra mera ingående jämförelser mellan de föreslagna utbyggnadsområdena och att prioritera några av dem. Bland annat bör markförhållanden och exploateringskostnader utredas närmare innan detaljplanearbete påbörjas. Det bör också sägas att redovisningen beträffande grönsstrukturen och gång- och cykelvägar bygger på mycket enkla studier. Det är endast vissa viktigare större grönytor som redovisas och när det gäller gång- och cykelstråk är det nödvändigt med närmare utredningar beträffande behov, lokalisering och standard m. m.

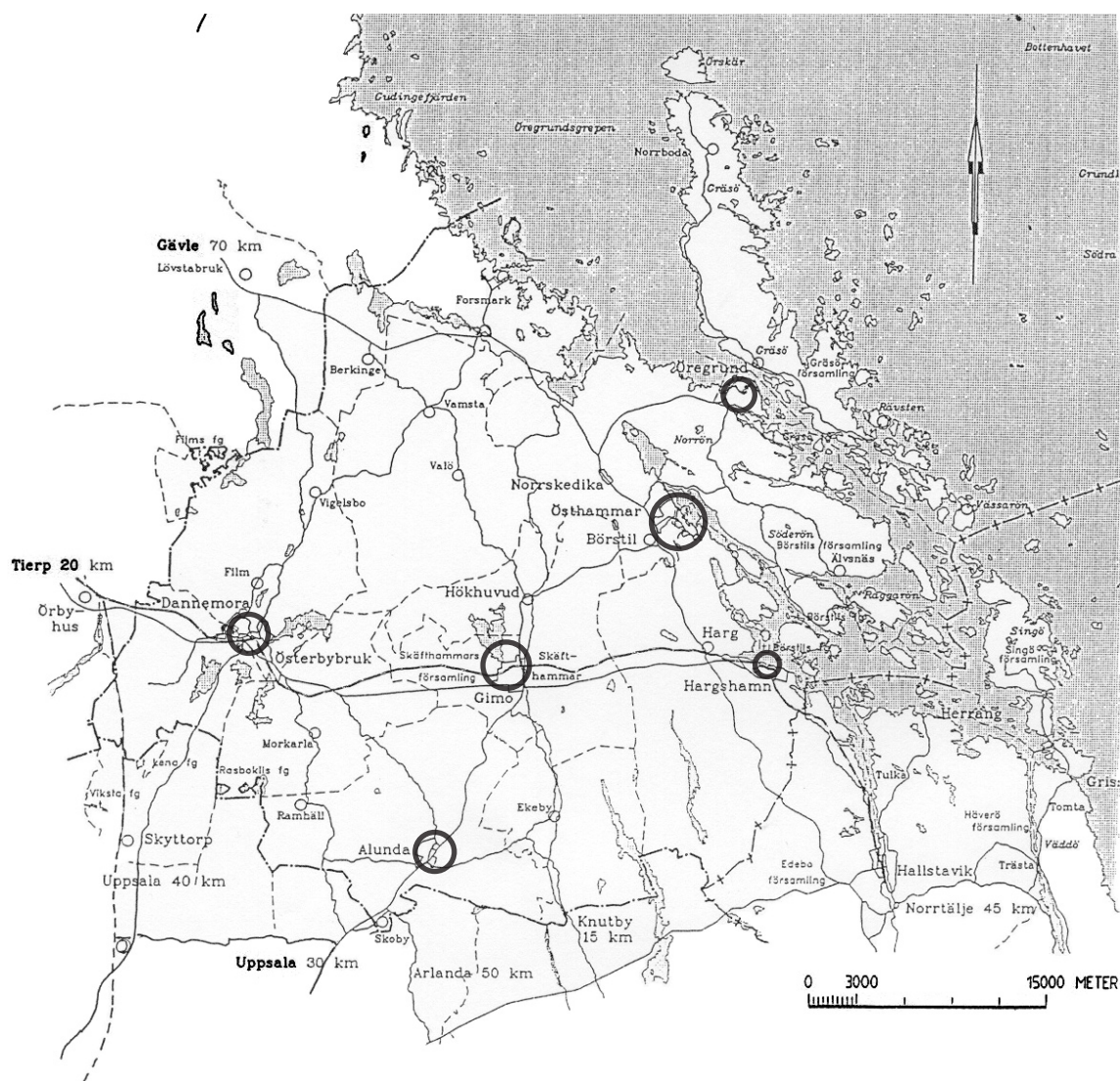
För varje tätort redovisas kortfattat ett antal områden som kan vara intressanta att närmare studera för bebyggelse och annan användning. På kartorna "Förslag, framtida utbygg-

nadsområden m.m.” har områden med två olika beteckningar angivits, dels “Föreslagna områden”, dels “Utredningsområden”. Områdena bör betraktas som alternativa möjligheter och prioriteringar måste göras beträffande planering för bebyggelse som ligger nära i tiden. “Föreslagna områden” bedöms ligga närmare i tiden och “Utredningsområden” bör ses som möjligheter på lång sikt. Benämningen Utredningsområden betyder också att användningen inte bestäms genom översiktsplanen. Det kan finnas såväl bebyggelse- som bevarandebestämmelser i områdena. Framförallt måste behovet av rekreativ mark beaktas och en mer genomarbetad grönstruktur bör finnas innan man tar närmare ställning.

Där inget annat anges är tanken att nya bebyggelseområden huvudsakligen skall användas för bostäder, men det är också lämpligt att inrymma vissa typer av arbetsplatser, t. ex. mindre kontor och lokaler för lättare hantverk, i områdena. Detaljplanebestämmelser bör utformas så att detta möjliggörs.

*

Bedömning av ärenden utanför detaljplanerade områden behandlas i översiktsplanens del III.

ÖSTHAMMAR

Östhammar är kommunens största tätort och har en del av kommunens centrala funktioner, bland annat kommunadministration och akutsjukvård. Särskilt läget invid Östhammarsfjärden innebär att Östhammar erbjuder goda möjligheter till attraktivt boende och friluftsliv.

Förutsättningar

Antagen befolkningsutveckling

Nuvarande invånareantal (dec. 2001)	4 554
Befolkningsökning till år 2010	+ 450
Planeringstal år 2010	5 010

Skolverksamhet och barnomsorg

Förskolor

I tätorten Östhammar finns det tre förskolor, **Logården**, **Marieberg** och **Tomtberga**. Där tar man hand om barn mellan 1 och 5 år. Det finns även möjligheter att få kommunal dagbarnvårdare om man så önskar. På Marieberg finns den Öppna förskolan för alla barn upp till 6 år. Förskoleverksamheten omfattar 201 barn i förskolor och 21 barn i familjedaghem (år 2002).

Kommunens mål är att erbjuda barntillsyn inom fyra månader till alla föräldrar som arbetar eller studerar. Barnomsorg får behållas vid arbetslöshet och barnledighet.

Grundskolor

Edsskolan omfattar år 1 till år 5. Edsskolan har 228 elever (år 2002), prognos för år 2010 är 153 elever.

Kristinelundsskolan omfattar år 1 till år 5. Kristinelundsskolan har 156 elever (år 2002), prognos för år 2010 är 125 elever.

Källörskolan omfattar år 1 till år 5. Källörskolan har 62 elever (år 2002) och beräknas upphöra fr o m läsåret 2005/2006.

På **Frösåkersskolan** går eleverna från år 6 till och med år 9. Hit kommer elever från Edsskolan, Kristinelundsskolan, Källörskolan, Hargshamns skola, Öregrunds skola, Gräsö skola, Långalma skola och Snesslinge skola. Frösåkersskolan har 432 elever (år 2002), prognos för år 2010 är 302 elever.

Fritidshem

Fritidshem finns i **Edsskolan**, **Kristinelundsskolan** och **Källörsskolan**. Fritidshemsverksamheten omfattar 227 barn (år 2002).

Tekniska anläggningar

Kommunala vatten- och avloppsledningar försörjer all bebyggelse inom områden med detaljplan. Reningsverket ligger vid Krutudden och vattenverk inom Ed. Östhammarsfjärden är recipient för det renade avloppsvattnet.

Dimensionering:	Avloppsreningsverk	6 000 pe (personequivallenter)
	Renvattenverk	7 000 pe
Råvattentillgång:		7 000 pe

Natur och miljö

Östhammar gränsar i väster mot Börstilsåsen och i öster mot Östhammarsfjärden. Staden är uppbyggd på i huvudsak moränlager och direkt på urberg. Även omgivningarna består till större delen av morän, förutom isälvsavlagringarna i åsen. Det förekommer dock även mindre partier med lera, liksom gyttjeler. Detta innebär bland annat att ett område väster om befintlig bebyggelse i stadens södra del är olämpligt att bebygga.

Börstilsåsen utnyttjas som grundvattentäkt. All trafik till och från Östhammar samt genomfartstrafik på riksväg 76 går genom skyddsområdet, vilket ställer extra höga krav på utformning av vägnätet. Skyddsområdet medför också restriktioner när det gäller lokalisering av bebyggelse och verksamheter samt att särskilda försiktighetsåtgärder måste vidtas.

Sydväst om tätortens bebyggelse ligger ett område som är av särskild betydelse för fritidsaktiviteter. Här finns belyst motionsspår, motorbana och skjutbana samt en gård med hästhagar. Området ansluter till Kanikebolsjön som är en grund sjö med i huvudsak sank och vassiga stränder. Särskilda naturvärden finns i en betesmark och en hållmarksrik torrbacke norr om sjön (Område 82.86 i Länsstyrelsens naturvårdsprogram och område nr 138 i rapporten Ekologiskt känsliga områden,) (3, 4). Motorbanan och skjutbanan medför bullerstörningar och skulle därför kunna ges en lämpligare lokalisering. Med de utbyggnadsriktningar som föreslås i översiktsplanen kommer dock inte några nya områden att bli störda. Däremot bör, liksom idag, vissa restriktioner gälla beträffande användningstider.

Östhammarsfjärden är tätortens mest betydelsefulla närmiljö. Östhammarsfjärdens och Granfjärdens värde för bad, fiske och sjöledsförbindelse med havet är central för många, såväl fastboende som gäster. Fjärdarna är genom landhöjningen på väg att avsnöras från havet. De är grunda och naturligt näringsrika, men påverkas också genom utsläpp från tätorten och från enskilda avloppsanläggningar.

Olika åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten har diskuterats. Eftersom landhöjningen kommer att fortsätta kunde det vara lämpligt att även utreda möjligheterna, och konsekvenserna av, att på lång sikt införa en sluss mot havet någonstans i fjärdens södra del.

Gamla deponeringsplatser för hushållsavfall finns norr om Edskolan och i anslutning till Stångörsgatan. Bensinstationer finns utmed infarten - Gammelbygatan - nära riksväg 76.

Befintlig bebyggelse

Centrala Östhammar, med den äldre stadskärnan samt "Nya stadsdelen" från början av 1900-talet och ytterligare en del områden, är av riksintresse för kulturmiljövården. Mer om riksintresset finns beskrivet i översiktsplanens del III samt i länsstyrelsens rapport Kulturmiljöer av riksintresse (2). Utanför riksintresseområdet finns i huvudsak småhusbebyggelse, med inslag av flerbostadshus norr och väster om centrala staden samt i Bodaområdet längst i sydost. Förutom bostäder finns bland annat sjukhusanläggning, kommunens förvaltningsbyggnad, skolor och mindre verkstadsbyggnader m. m.

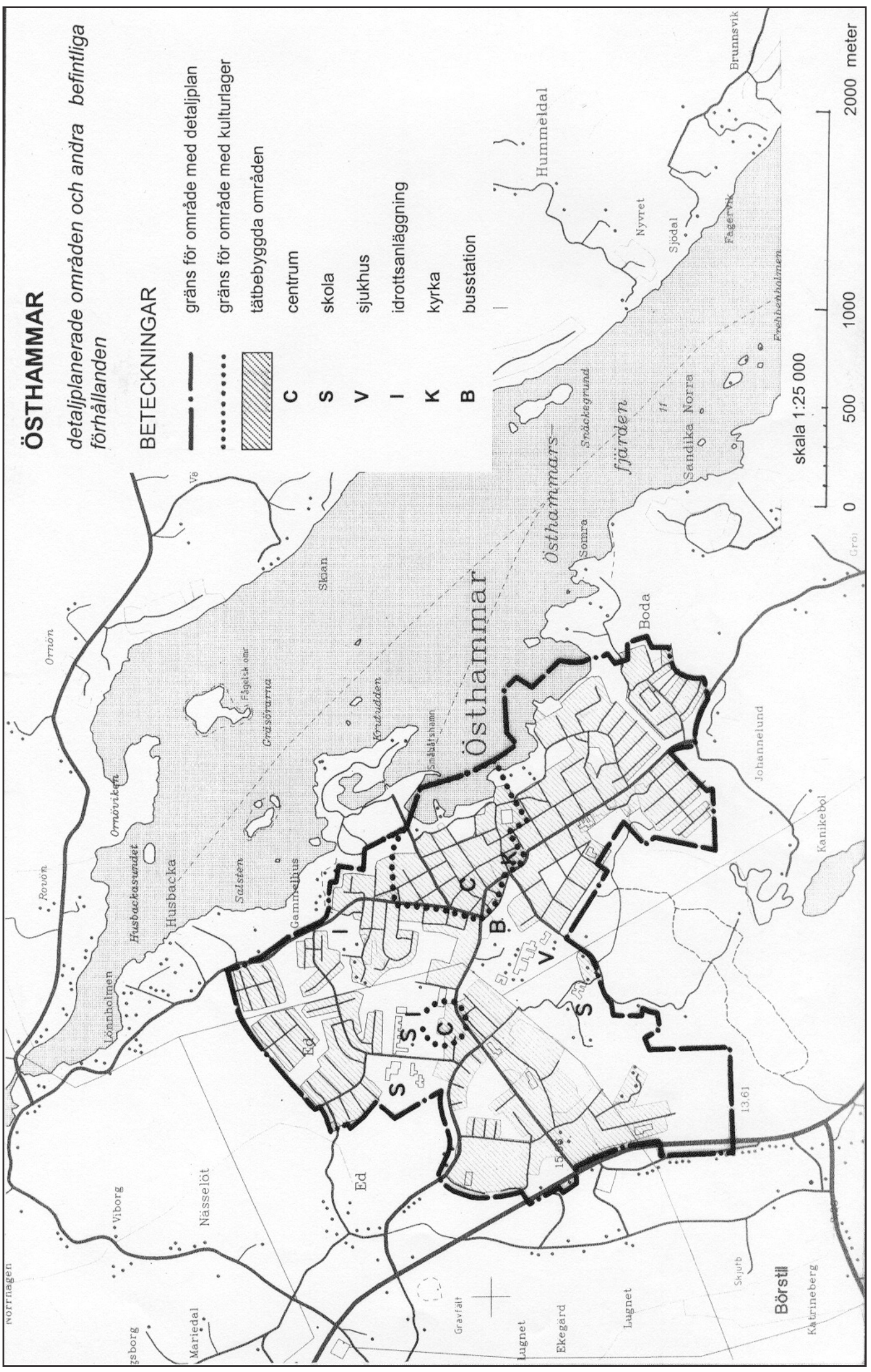
ÖSTHAMMAR

detaljplanerade områden och andra befintliga förhållanden

BETECKNINGAR

- gräns för område med detaljplan
- gräns för område med kulturlager
- ▨ tätbebyggda områden

- C centrum
- S skola
- V sjukhus
- I idrottsanläggning
- K kyrka
- B busstation

ÖSTHAMMAR

bevarandeintressen m. m.

BETECKNINGAR

kulturmiljöer - riksintresse (Rk 19)

kulturmiljöer av lokal betydelse

områden för motion och motorsport, även naturvärden vid Kanikebolssjön

skyddsområde för vattentäkt, yttre zon

skyddsområde för vattentäkt, inre zon

brunnansområde

vattenverk

avloppsreningsverk

fornlämning

skola

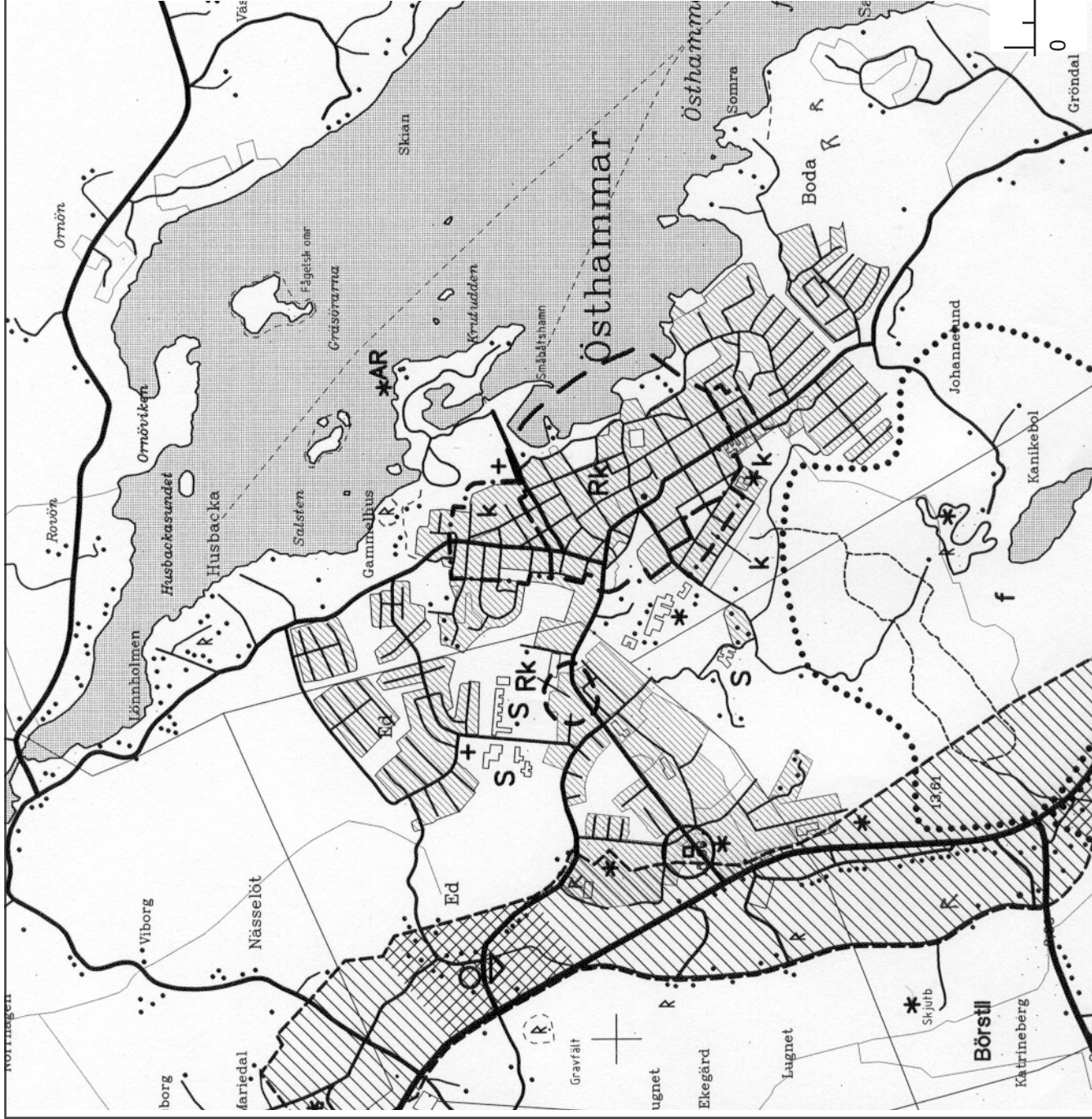
äldre avfallsupplag

miljöprovad anläggning

bensinstation, cirkel med 100 meters radie

Kommunens markinnehav

Förutom gatu- och parkmark äger kommunen ett större samlat markområde norr om befintlig bebyggelse i Ed.

Utvecklingsmöjligheter

Bebyggelse

Inom fastställda planer

Inom fastställd detaljplan för Mariebergsområdet finns utrymme att bygga ca 225 lägenheter i flerbostadshus och gruppbyggda småhus. Därutöver har kommunen 12 lediga tomter för styckebyggda småhus i Bodaområdet (Rapphönegatan). Det finns också ett mindre, centralt beläget område norr om korsningen Norra Tullportsgatan/Stora Nygatan som är lämpligt för småhus eller flerbostadshus. Totalt skulle nya bostäder inom gällande detaljplaner rymma ca 700 invånare, vilket mer än väl täcker behovet till år 2010 enligt det antagna planeringstalet (befolkningsökning med 450 personer). I översiktsplanen anges ändå ytterligare ett antal områden som kan vara värda att analysera närmare och utgöra alternativ till bebyggelse i Marieberg. Det kan eventuellt även bli nödvändigt att göra planändringar för att anpassa befintliga detaljplaner till det aktuella behovet.

Mark för arbetsplatser finns inom antagen detaljplan för Södra Industriområdet. Detta område bedöms täcka behovet för det närmaste årtiondet, men det bör också skapas möjligheter att inrymma vissa typer av arbetsplatser i nya bostadsområden. För tyngre industri anger översiktsplanen ett möjligt område norr om tätorten (se del III, område nr 230).

Framtida utbyggnadsområden och utredningsområden m. m.

1. **Norra Ed** ligger längst i norr på kartan och i nära anslutning till Husbackabron och till Östhammarsfjärden. Delar av området bör kunna få sjöutsikt. Jordarten är morän, delvis blockrik. I nordvästra delen av området finns en nyckelbiotop som bör skyddas mot exploatering.
2. **Ed II** är det område som kanske ligger närmast till hands för en första utbyggnads-etapp. Kommunen äger marken. Delar av området har sjöutsikt. Jordarten är morän, delvis blockrik. Vid fortsatt, mera detaljerad planering av områdena 1 och 2 bör närmare studier göras av områdenas avgränsning så att behovet av ett närreklamations- och motionsområde i stadens norra del särskilt beaktas.
3. **Husbacka**. Inom området har en privat markägare framfört önskemål om att få planlägga för kompletterande småhusbebyggelse utanför strandskyddat område och med beaktande av fornlämning.
4. **Husbacka - Sjövreten** (utredningsområde). I områdets norra del finns befintlig bebyggelse, främst fritidshus men också något hus som används för åretruntboende. På lite längre sikt är det tänkbart att permanentning sker och att området kan förtätas. Vidare kan viss utökning av bebyggelsen söderut diskuteras. Rekreativintressen och tillgängligheten till stränder för allmänheten skall dock särskilt beaktas
5. **Västra Ed** (utredningsområde). Här finns befintlig äldre spridd bebyggelse som ligger inom skyddsområde för vattentäkt. Enstaka kompletteringar av bebyggelsen kan prövas från fall till fall.

6. **Klackskär** (utredningsområde). Området bör även i framtiden kunna användas för cirkus och andra mer ytkrävande tillfälliga arrangemang, t.ex. marknader och mässor. Viss bebyggelse, som inte skulle störa utsikten från befintliga bostäder är dock ändå tänkbar i områdets norra del. Avslutningen av befintlig bebyggelse mot det öppna området borde bli föremål för närmare stadsbildsmässiga studier. Marken är till stor del utfylld, varför grundförhållandena är osäkra. Söder om Stångörsgatan finns ett triangelformat område, idag bebyggt med ett förråd, som skulle kunna användas för ett antal bostäder eller kontorslokaler i ett mycket attraktivt läge. Riksintresset skall beaktas.
7. **Gamla bryggeriet m. m.** Äldre bebyggelse är riven. Den gamla tomten och närliggande skogspartier skulle kunna användas för såväl bostäder som arbetsplatser. Sjukhusets eventuella expansionsbehov bör dock beaktas, likaså grönområdena närmast Kristinelundsskolan. Sydost om Kyrkogatan är markförhållandena sämre, men ett litet område bör kunna utnyttjas (betecknat som utredningsområde).
8. **Norra Sandika.** Detta är ett delvis bergigt område nära vatten, som kan ses som ett alternativ till område 2 för en första större utbyggnadsetapp. Största varsamhet med hänsyn till behovet av grönområden bör dock iaktas och särskilt de värden som är förknippade med Kärleksallén, som är en dalgång genom området. Ny väganslutning mot Sandikavägen erfordras. Utbyggnad av förbindelse mellan Boda och riksväg 76 bör också övervägas.
9. **Näsudden m. m.** (utredningsområde). Strandområdet sydost om de tätbyggda delarna av Östhammar är värdefullt som rekreationsområde för allmänheten, men det är också delvis ianspråktaget för privata ändamål. Själva Näsudden bör reserveras för friluftsliv, men i övrigt kan områdets framtida användning diskuteras närmare. Vissa delar bedöms kunna bebyggas och det finns också möjligheter att öka tillgängligheten till strandområdena, bland annat genom förbättring av stigar.
10. **Sjötorget - Källören** (utredningsområde). Detta centralt belägna strandområde bör studeras närmare med siktet inställt på att utnyttja dess attraktiva läge bättre än idag. Det är viktigt att bibehålla strandpromenaden, öppna ytor och möjligheterna till utblickar över vattnet, men viss bebyggelse - både bostäder och sådan som innehåller publika verksamheter - bör också kunna diskuteras. Av särskilt intresse är nuvarande Källörsskolan (gamla Societetshuset) och Källörgrundet där Kallbadhuset tidigare låg. Riksintresset skall också beaktas.

Området borde naturligen också kunna utnyttjas för bad. En centralt belägen badstrand skulle betyda mycket för Östhammars attraktionskraft som bostadsort och arbetsplats. Förhoppningsvis kan vattenkvaliteten i Östhammarsfjärden förbättras, men redan idag torde den vara lika god här som vid Krutuddsbadet. Det handlar mycket om att förbättra bottenförhållandena, anlägga bryggor o. s. v.

Väster om Källvägen och söder om Källörsgatan finns ett obebyggt område i en bergslänt som delvis bör kunna användas för bostadsbebyggelse, t. ex. ett tiotal radhus.

Övriga områden (utanför kartan)

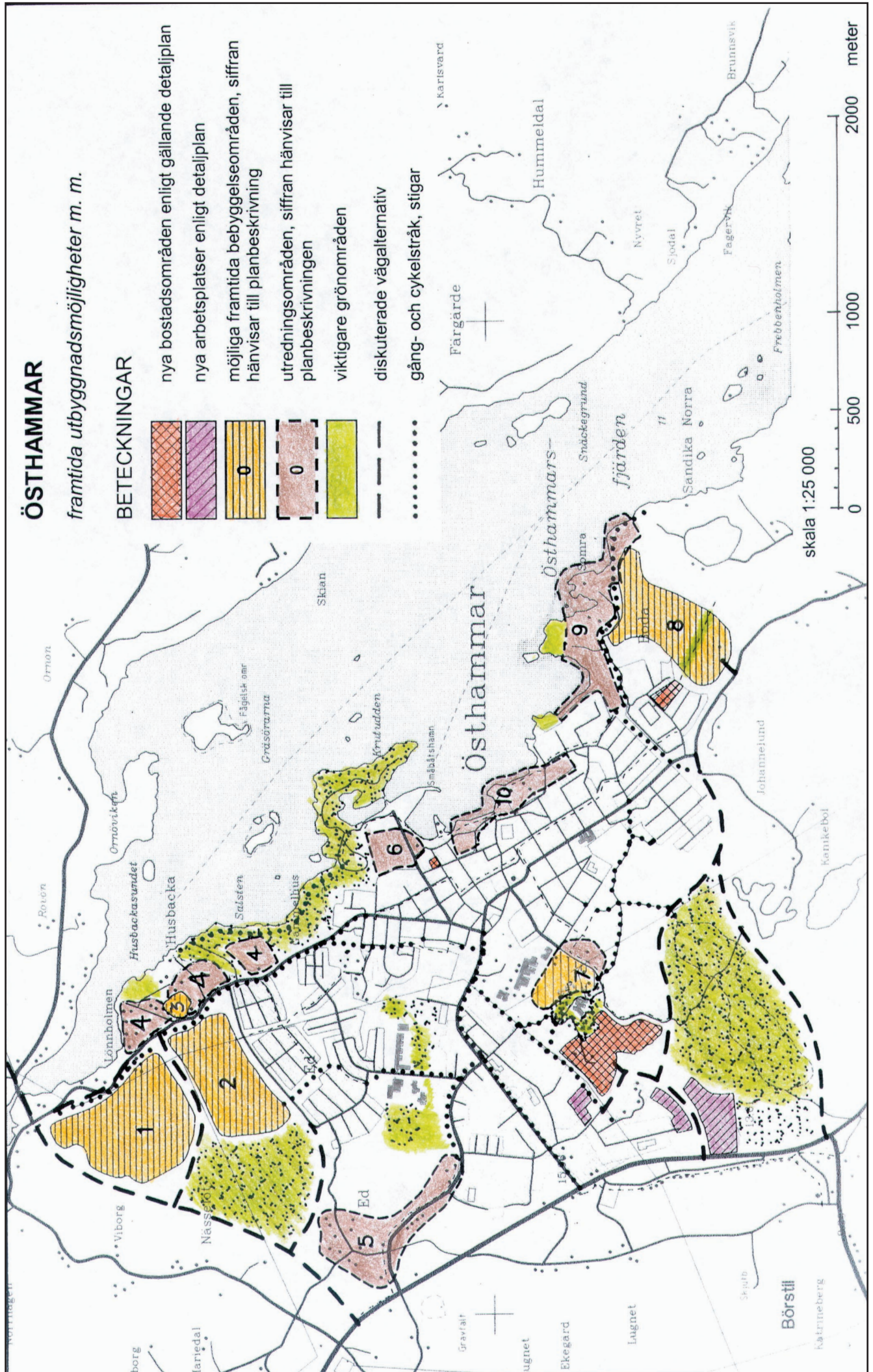
Nordost om Husbackasundet finns ytterligare ett attraktivt område, som redan delvis är bebyggt. Vatten- och avloppsfrågor bör särskilt utredas. Se även del III, område 100.

ÖSTHAMMAR

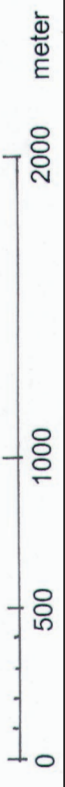
framtida utbyggnadsmöjligheter m. m.

BETECKNINGAR

- nya bostadsområden enligt gällande detaljplan
- nya arbetsplatser enligt detaljplan
- möjliga framtida bebyggelseområden, siffran hänvisar till planbeskrivning
- utredningsområden, siffran hänvisar till planbeskrivningen
- viktigare grönområden
- diskuterade vägalternativ
- gång- och cykelstråk, stigar

skala 1:25 000

Kommunikationer

Norr om tätorten redovisas en trafikled som skulle kunna vara möjlig på lång sikt. Tanken med denna är dels att den skulle utgöra en ny förbindelse mellan Öregrund och Östhammar samt riksväg 76 (se avsnittet Kommunikationer i del I) och dels utgöra matarled för de norra stadsdelarna direkt ut mot riksväg 76. Nya stadsdelar och nuvarande Vadbacksvägen skulle kunna anslutas till denna led. Den redovisade norra förbindelsen (mellan områdena 1 och 2) är inte helt nödvändig. Om en ny anslutning mot riksväg 76 anordnas bör nuvarande anslutningar av väg 1194 respektive Edsvägen utgå.

En enklare lösning för att skapa kontakt mellan Vadbacksvägen och riksväg 76 vore att bygga en anslutning till Edsvägen och även detta alternativ bör hållas öppet. En nackdel är dock att Edsvägens anslutning mot riksväg 76 ligger inom inre skyddsområde för vattentäkt och olycksrisken skulle öka med ytterligare anslutande trafikleder.

I söder är det också önskvärt med en direkt anslutning till riksväg 76. Två olika möjligheter har studerats översiktligt. Det norra alternativet går norr om motionsspåret och ansluter till Energivägen som i sin tur har direkt förbindelse med riksväg 76. Det södra alternativet ligger söder om motionsspåret och går tätt inpå motocrossbanan. Det norra alternativet innebär att man måste korsa vägen för att ta sig ut till motionsspåret. Nackdelen med det södra alternativet är att man kan uppleva att det avgränsar rekreativområdet mera definitivt söderut.

De gång- och cykelstråk som illustreras på kartan är såväl befintliga som föreslagna, i huvudsak sådana som är separerade från bilgator. Utöver dessa vägar bör de mindre lokalgatorna, liksom idag, kunna utgöra tillfredsställande gång- och cykelstråk, då biltrafiken är mindre omfattande där. De största komplikationerna finns i de centrala delarna. Möjligheterna att förbättra förhållandena där bör närmare utredas. Utmed Gammelbygatan (infarten) kan bland annat standard, och frågan om enkel- eller dubbelsidiga stråk, diskuteras.

Grönstruktur - rekreativområden

Av särskild betydelse för Östhammar är strandområdet från Husbacka i norr till Sandika Norra i söder. Enda egentliga hindret idag för en sammanhängande strandpromenad är ÖstMarin vid Källörsgatan. Det finns redan idag möjligheter till strandpromenader och rekreation samt speciella besöksmål som Boda källa, Gammelhus m. fl. men tillgängligheten och områdenas skötsel kan förbättras.

Även om viss bebyggelse bör kunna tillkomma ganska nära stranden är det viktigt att inte försämra allmänhetens möjligheter att få kontakt med vattnet. Enklare gångvägar bör kunna anläggas i naturområdena söder och norr om den centrala delen av området. En särskild studie bör göras för hela stråket utmed stranden, innefattande grönytor, vägar, stigar och anläggningar.

I övrigt bör fortsatt planering inriktas på att bibehålla ett större område för motion och rekreation i såväl södra som norra delen av Östhammar och att tillse att dessa kan nås på ett enkelt sätt. Vidare är det särskilt viktigt att det finns lättillgängliga mindre grönområden i anslutning till skolor och daghem.

Behovet av ytterligare båtplatser kan behöva studeras ytterligare och eventuellt bör ett läge för ytterligare en marina utredas. Förslag har också framförts om särskilda platser för husbåtar.

GIMO

Gimo ligger centralt i kommunen och med god kontakt med kommunens huvudvägar samt järnväg. Förutsättningar finns för expansion av bland annat industriverksamhet och det är viktigt att upprätthålla en planberedskap även för nya bostäder.

Förutsättningar

Antagen befolkningsutveckling

Nuvarande invånareantal (dec. 2001)	2 736
Befolkningsökning till år 2010	+ 270
Planeringstal år 2010	3 010

Skolverksamhet och barnomsorg

Förskolor

Rubinen och **Diamanten** är namnen på förskolorna i Gimo. Där tar man hand om barn mellan 1 och 5 år. Det finns även möjligheter att få kommunal dagbarnvårdare om man så önskar. På Rubinen finns den Öppna förskolan för alla barn upp till 6 år. Förskoleverksamheten omfattar 100 barn i förskolor och 27 barn i familjedaghem (år 2002).

Kommunens mål är att erbjuda barntillsyn inom fyra månader till alla föräldrar som arbetar eller studerar. Barnomsorg får behållas vid arbetslöshet och barnledighet.

Grundskolor

På **Vretaskolan** går barnet till och med år 3 för att sedan fortsätta på Hammarskolan till år 5. På Vretaskolan finns särskola som omfattar år 1-9 samt ett frivilligt tionde skolår. Verksamhet erbjuds inom träningskola, grundsärskola och gymnasiesärskola. Vretaskolan har 73 elever (år 2002), prognos för år 2010 är 56 elever.

Hammarskolan omfattar år 1 till år 5. Skolan har också flyktingkola för elever år 1-9. Hammarskolan skola har 180 elever (år 2002), prognos för år 2010 är 107 elever.

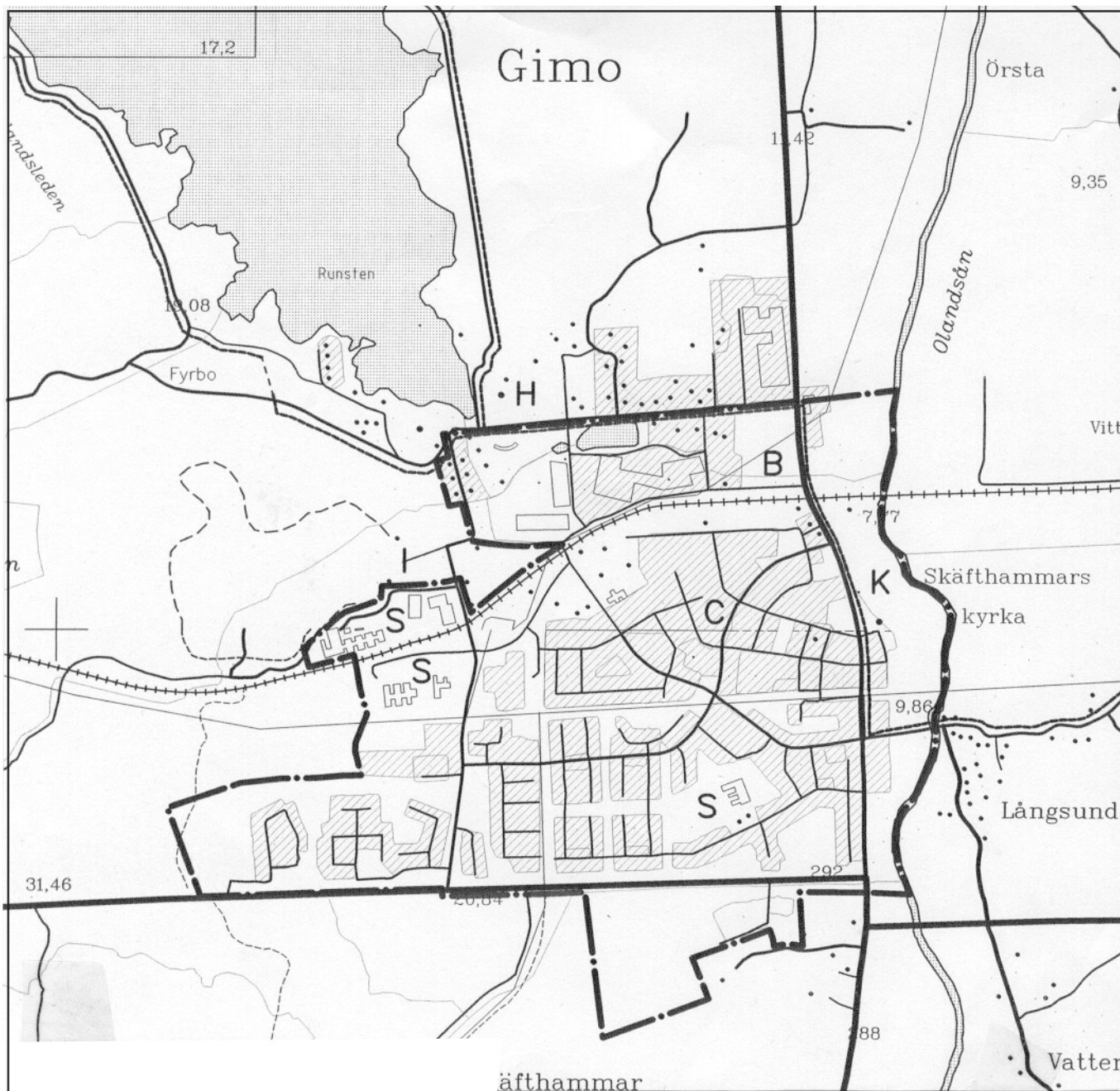
Reuterskiöldska skolan ligger i Hökhuvud och omfattar år 1 till år 5. Skolan har 46 elever (år 2002), prognos för år 2010 är 24 elever. Valö skola omfattar år 1 till år 5 och har 48 elever (år 2002), prognos för år 2010 är 28 elever.

På **Vallonskolan** går eleverna från år 6 till och med år 9. Hit kommer elever från Hammarskolan, Valö skola och Reuterskiöldska skolan. Vallonskolan har även flyktingkola. Vallonskolan har 233 elever (år 2002), prognos för år 2010 är 174 elever.

Gimo utbildningscentrum/Bruksgymnasiet

Här finns kommunens gymnasieskola med ett flertal program, kommunal vuxenutbildning, vuxenutbildning för utvecklingsstörda, svenska för invandrare, uppdragsutbildning, kvalificerad yrkesutbildning och ett studiecentrum.

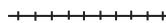
Skolan satsar mycket på kontakter med andra länder, samarbetar med näringslivet och utvecklar kontakterna med högskolan. År 2001 hade skolan ca 1000 studerande.

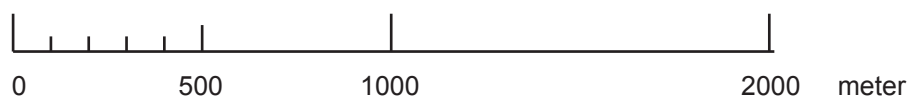

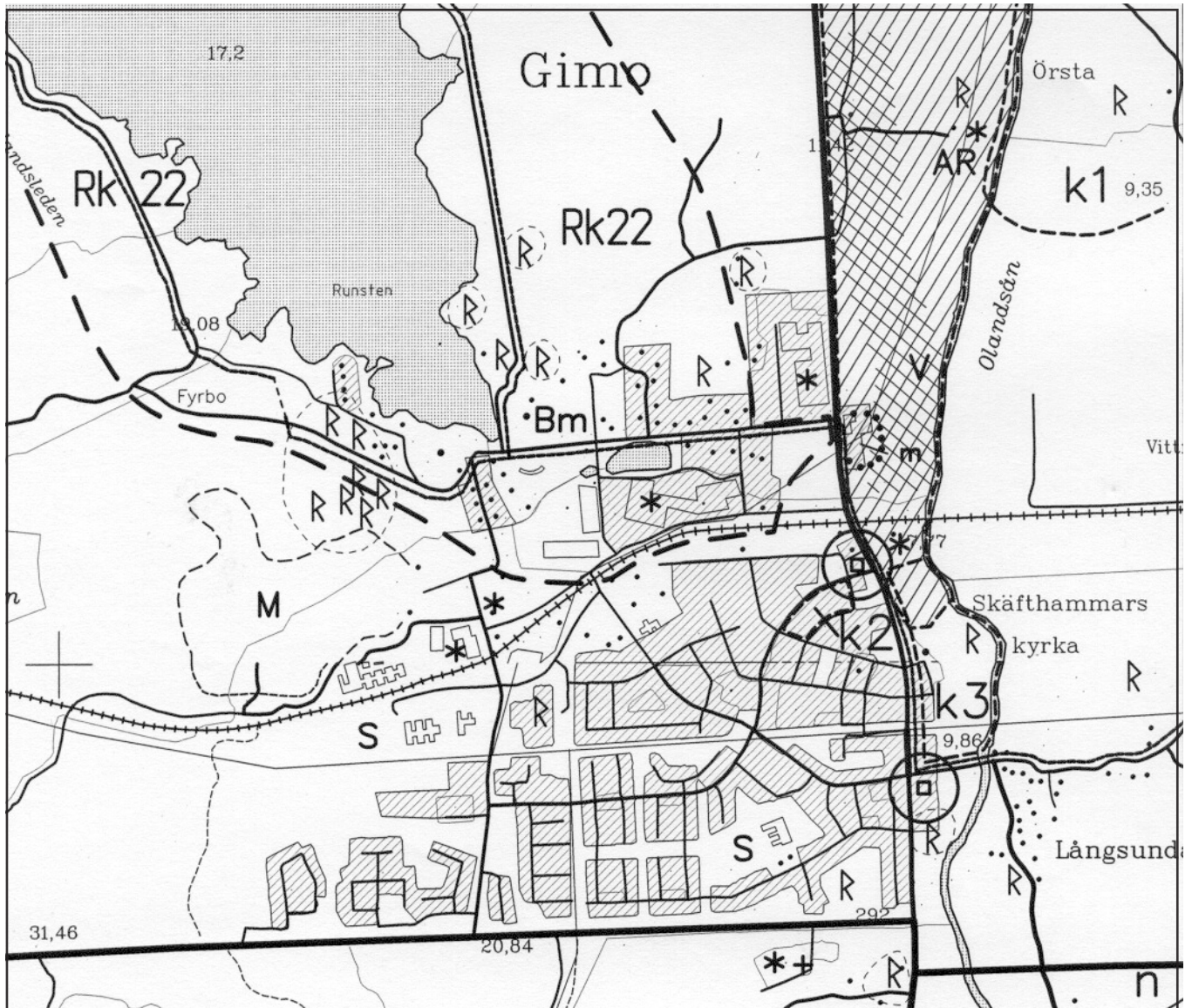
GIMO

detaljplanerade områden och andra befintliga förhållanden

BETECKNINGAR

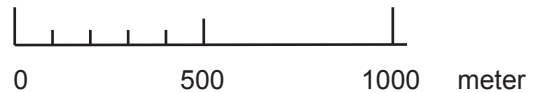
- gräns för område med detaljplan
- tätbebyggda områden
- B** busstation
- järnväg
- C** centrum
- S** skola
- I** idrottsanläggning
- K** kyrka
- H** herrgården

GIMÖ

bevarandeintressen m. m.

BETECKNINGAR

- Rk 22 kulturmiljöer - riksintresse (Rk 19)
- k1, k2, k3 kulturmiljöer av lokal betydelse
- n** särskilda naturvärden
- Bm** byggnadsminne
- skyddsområde för vattentäkt, yttre zon
- skyddsområde för vattentäkt, inre zon
- V** vattenverk
- AR** avloppsreningsverk
- S** skola
- M** motionsspår
- R** fornlämning
- +** äldre avfallsupplag
- *** miljöprövad anläggning
- m förorenad mark
- bensinstation, cirkel med 100 meters radie

Fritidshem

Fritidshem finns på Vretaskolan, Hammarskolan och Reuterskiöldska skolan. Skolbarnsomsorgen omfattar barn från 6 - 12 år. Fritidshemsverksamheten omfattar 108 barn (år 2001).

Tekniska anläggningar

Kommunala vatten- och avloppsledningar försörjer all bebyggelse inom områden med detaljplan. Reningsverket ligger nordost om samhället och har sin recipient i Olandsån.

Inom Korsbron planeras ett kommunalt ledningsnät. Reningsverkets och vattenverkets kapacitet är tillräckliga för att klara den önskade befolkningsökningen.

Dimensionering:	Avloppsreningsverk	6 000 pe (personequivallenter)
	Renvattenverk	4 500 pe
Råvattentillgång:		5 000 pe

Natur och miljö

Stränderna kring Gimo damm är särskilt intressanta för rekreation. De ingår också i riksintresset för bruksmiljön, Rk 22 (2). Dess naturvärden är beskrivna i Länsstyrelsens Naturvårdsprogram (3), område 82.104. Söder om dammen och väster om bebyggelsen finns ett område med motionsspår.

I Vattensta, omedelbart söder om bebyggelsen vid Korsbron, ligger en starkt stenbunden hage som är av särskilt intresse. Bland annat bär den tydliga spår av uppodlingsarbetet. Den beskrivs i Ängs- och hagmarker i Uppsala län (5), objekt nummer 82-069.

Väster om väg 288, mitt emot Bruksgatan, finns ett område som använts för arsenikimpregnering av järnvägsslipers och stolpar under perioden 1940 - 1955. Området är enligt gällande detaljplan avsett för industri och används idag delvis för en järn- och byggaffär. Sanering har skett på de åtkomliga ytorna och den förorenade jorden har schaktats bort. Ändå bör man uppmärksamma riskerna, särskilt vid eventuella åtgärder på befintlig byggnad, där sanering inte kunnat ske, se Ekologiskt känsliga områden (4), område nr 127.

Verksamheten vid Sandvik Coromant AB miljöprövas enligt regler i miljöbalken.

Gammal deponeringsplats för hushållsavfall finns vid Soldat Bångs väg.

Bensinstationer finns utmed genomfarten - väg 288.

Befintlig bebyggelse

Bebyggelsen i Gimo präglas av den gamla bruksmiljön, ett centrum med omgivande hyreshus samt utanför detta villaområden. Herrgårdsanläggningen och f. d. inspektorsbostaden är byggnadsminne enligt länsstyrelsens beslut den 15 december 1995. I byggnadsminnesområdet ingår hela Bruksgatan fram till väg 288.

I stort sett hela området norr om järnvägen (utom Sandvik Coromants östra anläggning) utgör en kulturmiljö av riksintresse, nr 22 i länsstyrelsens beskrivning (2). Området är också beskrivet i Jord och Järn (6), område nr Ös22. Förutom själva bruks- och herrgårdsmiljön kan gamla skolan nämnas som en särskilt intressant byggnad. Se även del III av översiktsplanen.

Skäfthammars kyrka (k3), Gimo egnahemsområde söder om Björkvägen (k2) samt Risinge och Örsta (k1) öster om samhället, områden nr Ös 23, Ös 70, Ös 48 och Ös 47 i Jord och Järn (6), är kulturmiljöer av särskilt lokalt intresse.

Utvecklingsmöjligheter

Bebyggelse

Inom fastställda planer

Inom fastställd detaljplan för Kimbolområdet finns utrymme att bygga ytterligare ca 50 lägenheter i flerbostadshus, därutöver har kommunen 33 lediga tomter för styckebyggda småhus längst i väster utmed Bruksvägen. Dessa nya bostäder skulle rymma ca 250 invånare, vilket betyder att de ungefär skulle täcka behovet för den önskade befolkningsökningen, ca 270 personer till år 2010. Nedan anges några möjliga områden som kompletment eller alternativ till bebyggelse inom fastställda planer.

Detaljplaner för nya arbetsplatser finns inom ett område söder om Bruksgatan i anslutning till väg 288 och inom ett mindre område öster om väg 288 (vid järn- och byggbutiken), vidare vid Soldat Bångs väg söder om väg 292. Dessa områden bedöms täcka behovet för nya verksamheter det närmaste årtiondet, men det bör också skapas möjligheter att inrymma vissa typer av arbetsplatser i nya bostadsområden. Sandvik Coromant AB har tillgång till mark för expansion norrut. Här finns dock ingen detaljplan. För tyngre industri anger översiktsplanen ett möjligt område väster om tätorten utmed väg 292 (se del III, område nr 232).

Framtida utbyggnadsområden och utredningsområden m. m.

1. **Uddnäs.** Planarbete för bostadsbebyggelse påbörjades redan omkring 1990, men avstannade då på grund av minskad efterfrågan. Området bör ändå ses som ett förstahandsalternativ för Gimos framtida expansion, eftersom det är attraktivt beläget nära Gimo damm. Detaljplanearbete pågår för en första etapp med småhustomter. Marken utgörs av morän med inslag av berg i dagen. Riksintresset och fornlämningar skall särskilt beaktas.
2. **Väster om Gimo damm** (utredningsområde). Område som kan vara lämpligt för ytterligare expansion på längre sikt.
3. **Norra industriområdet.** Expansionsområde för Sandvik Coromant AB.
4. **Bruksskogen** (utredningsområde). Vid större utbyggnader inom Uddnäsområdet och väster om Gimo damm kommer det att uppstå ett behov av en direkt vägförbindelse till väg 292. Utmed denna nya väg finns det möjlighet att etablera något mindre bebyggelseområde utan att nämnvärt inkräkta på motionsområdet.
5. **Gimo Västra** (utredningsområde). Jämför område 4 ovan. Område 5 skulle lämpligen kunna användas för arbetsplatser med verksamheter som inte är störande för närliggande bostadsområden. Ännu längre västerut föreslås ett område för tyngre industri (se del III, område 232) som lokaliseras på ett väl tilltaget avstånd från annan bebyggelse.
6. **Skäfthammar 7:140 m. fl.** Detta centralt belägna kvarter har tidigare använts bland annat för åkeriverksamhet och en del av kvarteret ägs nu av Östhammars kommun. Kvarteret kan lämpligen användas för bostäder.

7. **Korsbron** (utredningsområde). Här finns idag ett 20-tal bostadsfastigheter, varav flera med otillfredsställande avloppslösningar. Ett kommunalt ledningsnät utreds och när ett sådant är klart kan det vara lämpligt att komplettera området med ytterligare ett antal tomter.
8. **Gimo södra industriområde** (Soldat Bångs väg). Som nämnts ovan finns det utrymme för arbetslokaler inom gällande detaljplaneområde. Ett område för tyngre industri väster om Gimo samhälle (se del III, område 232) utreds också för närvarande och detta kan vara ett bättre alternativ än Soldat Bångs väg. Trots detta och trots att markförhållandena inte är de bästa synes det vara lämpligt att hålla möjligheten till en utvidgning av befintligt industriområde öppen.
9. **Område öster om herrgården** (utredningsområde). Det finns behov av att utreda områdets användning och skötsel ytterligare. Någon bebyggelsekomplettering kan vara tänkbar i anslutning till Trädgårdsgatan och Algatan. Även området söder om Bruksgatan bör studeras närmare. Utnyttjande av tidigare parkeringsplats och någon byggnad, t. ex. för herrgårdsverksamhetens behov, kan diskuteras. Det är dock mycket viktigt att herrgårdsmiljön beaktas.
10. **Område öster om Herrgårdsvägen** (utredningsområde). Under samrådet har förslag framförts om golfbana. Eftersom en sådan skulle kunna vara ett attraktivt tillskott till konferensverksamhet m. m. vid herrgården bör idén utredas vidare. Se även område 157 i översiktsplanens del III. Möjligheter att utveckla ridverksamheten kan också studeras.

Kommunikationer

Som tidigare nämnts bör det finnas möjlighet att anlägga en ny väg från Uddnäsområdet om en större utbyggnad sker där. Detta vägreservat bör utnyttjas om trafikbelastningen på Bruksgatan respektive Idrottsvägen blir alltför stor.

Genomfarten - väg 288 - bör ägnas särskild uppmärksamhet. Det handlar om utformning av "entréerna" till samhället, kyrkomiljön, gång- och cykeltrafik samt skyltning i allmänhet och till centrum.

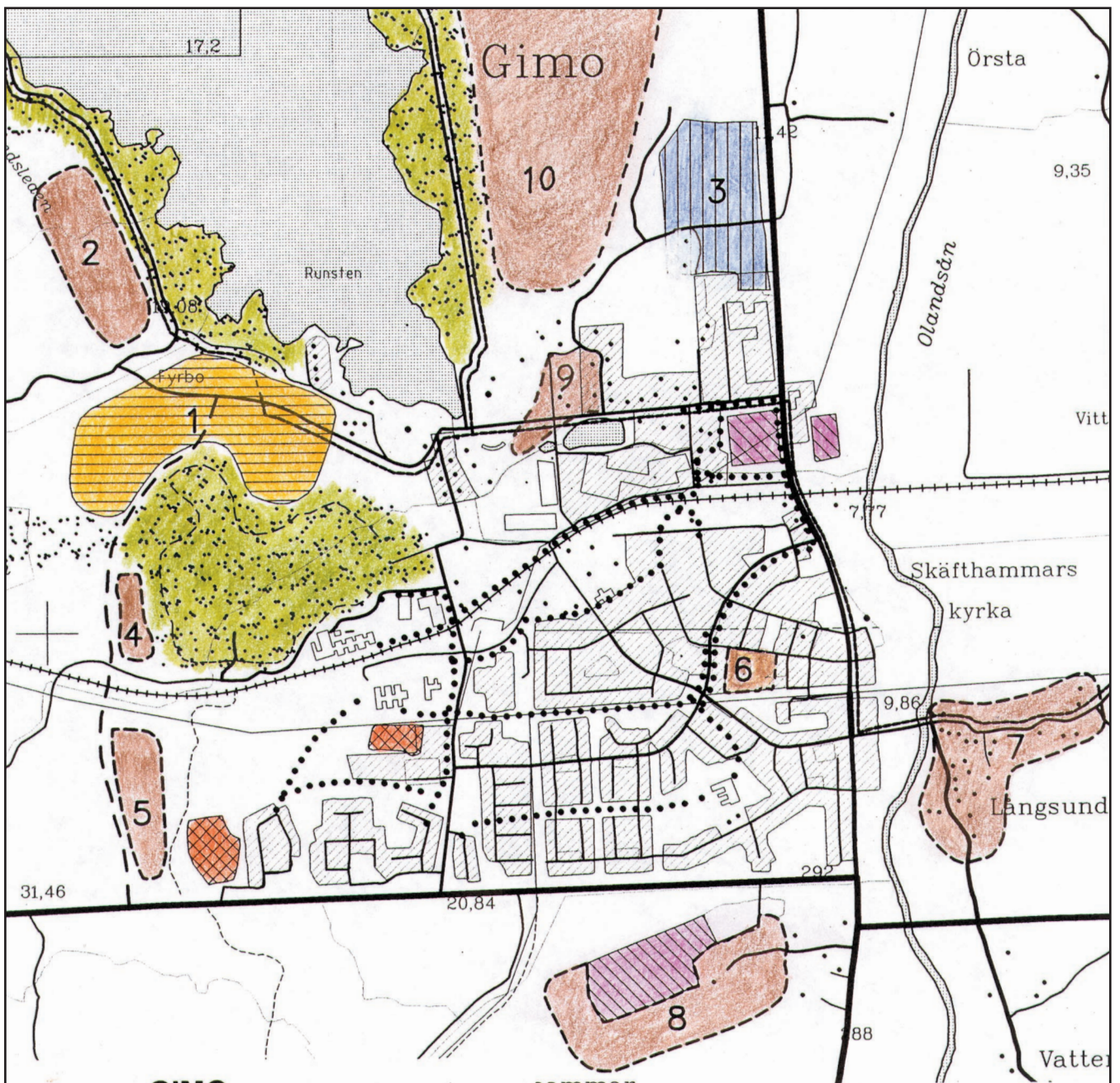
De gång- och cykelstråk som illustreras på kartan är såväl befintliga som föreslagna, i huvudsak sådana som är separerade från bilgator. Utöver dessa vägar bör de mindre lokalgatorna, liksom idag, kunna utgöra tillfredsställande gång- och cykelstråk, då biltrafiken är mindre omfattande där. Av särskild betydelse är skolvägar, kommunikationerna med Sandviks anläggningar och stråken till och genom centrum. En särskild utredning bör göras beträffande Bruksgatan - man kan diskutera en separat gång och cykelväg mellan alléträden, men det är också tänkbart att behålla gatan i sin nuvarande form och begränsa genomfartstrafik med bilar.

Inom järnvägsområdet planerar Banverket en förlängning av mötesspåret.

Grönstruktur - rekreationsområden

Direkt väster om idrottsplatsen ligger ett område med motionsspår. Området kommer att inskränkas något av bebyggelse vid Uddnäs m. m. men större delen kan ändå bibehållas och kontakten med skogen västerut bör bevakas. Stora skogsområden finns också söder om tätorten.

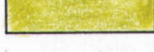
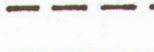
Av särskilt intresse för invånarna i Gimo är stränderna kring Gimo damm. Dessa skall bibehållas obebyggda. Vidare är det särskilt viktigt att det finns lättillgängliga mindre grönområden i anslutning till skolor och daghem.

GIMO

framtida utbyggnadsmöjligheter m. m.

BETECKNINGAR

- nya bostadsområden enligt gällande detaljplan
- nya arbetsplatser enligt detaljplan
- möjliga framtida bebyggelseområden, siffran hänvisar till planbeskrivning
- utredningsområden, siffran hänvisar till planbeskrivningen
- expansionsområde för industri
- viktigare grönområden
- diskuterade vägalternativ
- gång- och cykelstråk, stigar

skala 1:20 000

ALUNDA

Alunda är den ort som ligger närmast Uppsala och även Arlanda ligger inom ett ganska bekvämt avstånd. På grund av närheten till stora arbetsmarknader kan nog många tänka sig ett boende i Alunda, kombinerat med pendling. Det finns därför särskilda skäl för kommunen att upprätthålla en god planberedskap för bostäder i Alunda.

Förutsättningar

Antagen befolkningsutveckling

Nuvarande invånareantal (dec. 2001)	2 284
Befolkningsökning till år 2010	+ 240
Planeringstal år 2010	2 520

Skolverksamhet och barnomsorg

Förskolor

Furustugan och **Myran** är namnen på förskolorna i Alunda. Där tar man hand om barn mellan 1 och 5 år. På Furustugan finns även den Öppna förskolan för alla barn upp till 6 år. Det finns även möjligheter att få kommunal dagbarnvårdare om man så önskar. Förskoleverksamheten i Alunda omfattar 159 barn i förskolor och 26 barn i familjedaghem (år 2002). Söder om Alunda ligger **Ekeby** förskola med 27 barn (år 2002).

Kommunens mål är att erbjuda barntillsyn inom fyra månader till alla föräldrar som arbetar eller studerar. Barnomsorg får behållas vid arbetslöshet och barnledighet.

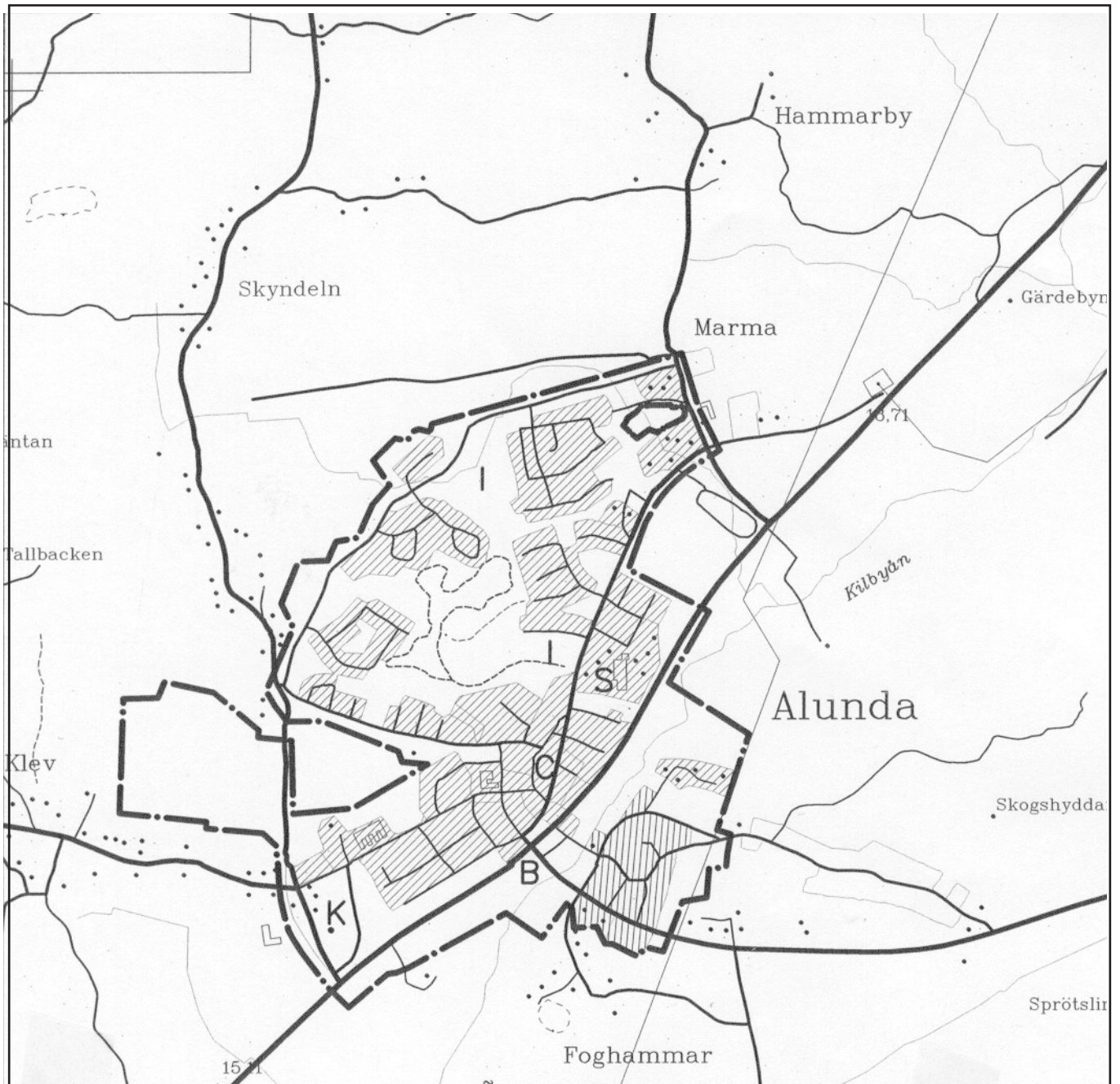
Grundskolor

I Ekebyområdet går barnen i **Ekeby skola** till och med år 6 för att sedan börja i Olandsskolan i Alunda. Ekeby skola har 101 elever (år 2002), prognos för år 2010 är 49 elever.

I Alunda finns Olandsskolan från år 1 till och med år 9. Olandsskolan har 660 elever (år 2002), prognos för år 2010 är 532 elever.

Fritidshem

Det finns tre fritidshem i Alunda: **Stacken** i Olandsskolan, **Alma** intill Olandsskolan och **Lommen** 5 min gångväg från Olandsskolan. Dessutom finns det ett fritidshem i **Ekeby skola**. På fritidshemmen bedrivs skolbarnsomsorg för barn mellan 6 och 12 år. Fritidshemsverksamheten omfattar 164 barn (år 2002).

ALUNDA

detaljplanerade områden och andra befintliga förhållanden

BETECKNINGAR

- gräns för område med detaljplan
- tätbebyggda områden
- B** busstation
- C** centrum
- S** skola
- I** idrottsanläggning
- K** kyrka

Tekniska anläggningar

Kommunala vatten- och avloppsledningar försörjer all bebyggelse inom områden med detaljplan. Reningsverket ligger söder om samhället och har sin recipient i Foghammarsån.

Dimensionering:	Avloppsreningsverk	3 500 pe (personequivallenter)
	Renvattenverk	2 500 pe
Råvattentillgång:		2 500 pe

Natur och miljö

Alunda ligger på ett mindre höjdparti mellan två slättlandskap. Markförhållandena växlar mellan berg i dagen, morän och lera.

Särskilda naturvärden finns inom ängs- och hagmarker i Hammarby, Foghammar, Marma och Klev; område nr 82.153 och 82.154 i Länsstyrelsens Naturvårdsprogram (3), område nr 82-150, 82-151, 82-155 i Ängs- och hagmarker (5) och område 224 i Ekologiskt känsliga områden (4) samt i en björkhage öster om Alunda kyrka; område nr 88.152 i Länsstyrelsens Naturvårdsprogram (3).

Bensinstationer finns utmed genomfarten - väg 288 samt utmed Foghammarsvägen.

Befintlig bebyggelse

Alunda kyrka ligger väl synlig i slättlandskapet. Den är av medeltida ursprung, men fick sitt nuvarande utseende efter en genomgripande ombyggnad på 1780-talet. De äldsta delarna av Alunda tätort ligger på östra sidan av Olandsån. I Foghammar finns en välbevarad och representativ egnahemsbebyggelse från 1900-talets första hälft. Här fanns tidigare även järnväg med stationshus. Alundas nuvarande centrum är uppbyggt kring Marmavägen, som tidigare var genomfartsväg. Här uppfördes bland annat två affärs- och bostadshus i slutet av 50-talet. Under senare årtionden har samhället expanderat kraftigt. Nya områden har bebyggts främst med småhus, men även enstaka flerbostadshus.

Kulturvärdena i Alunda centralbygd, såväl bebyggelse som fornlämningsmiljöer, finns beskrivna bland annat i Jord och Järn (6), område Ös 27.

Kommunens markinnehav

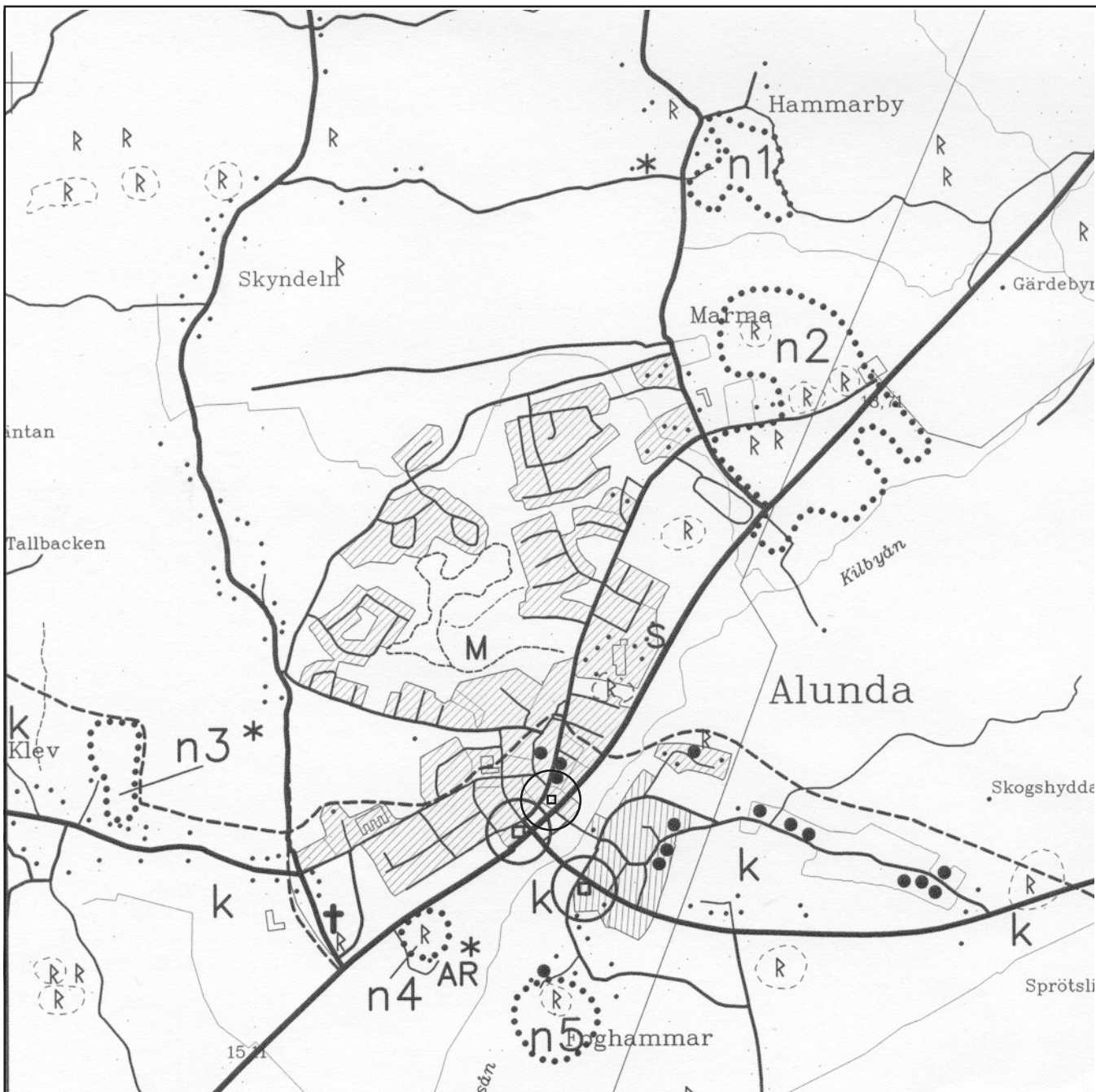
Förutom gatu- och parkmark äger kommunen ett större samlat markområde norr om Korsängsvägen.

Utvecklingsmöjligheter

Bebyggelse

Inom fastställda planer

I Alunda finns endast 12 småhustomter lediga inom antagen detaljplan (J G Fredlunds väg väster om Korsängsvägen).

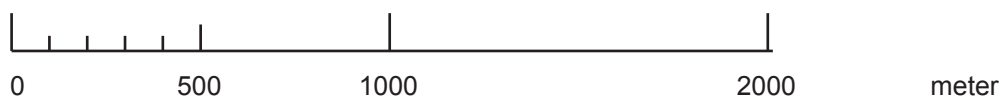

ALUNDA

bevarandebeståndet m. m.

BETECKNINGAR

- k kulturmiljöer av lokal betydelse
- byggnader med större kulturvärden
- ⋯ n1 - n5 särskilda naturvärden
- S skola
- M motionsspår
- R fornlämning
- AR avloppsreningsverk
- * miljöprövad anläggning
- ◻ bensinstation, cirkel med 100 meters radie

Framtida utbyggnadsområden och utredningsområden m. m.

1. **Område norr om Prästgården** - Planarbete startades redan i början av 1990-talet, men avstannade på grund av bristande efterfrågan. Ganska snart bör det vara aktuellt att återuppta arbetet. Här är det möjligt att uppföra ca 200 bostäder i blandad bebyggelse, vilka kan tillgodose behovet för 400 - 700 personer. Området ligger centralt och i ett vackert skogsparti. Det synes därför vara ganska givet att området skall utgöra en första etapp i fortsatt utbyggnad av Alunda tätort.
2. **Björnhålsskogen** - Området ligger norr och väster om Korsängsvägen. Även här har vissa översiktliga studier påbörjats, bland annat landskapsanalys. Avståndet till centrum är större än vad som är fallet för område 1, men det finns befintliga gång- och cykelvägar till centrum och till skolan och det finns goda möjligheter att förbättra och komplettera detta vägsystem. Dessutom ligger området nära Korsängsvägen som enkelt kan försörjas med busstrafik.
3. **Foghammar** (utredningsområden) - Här finns ett antal delområden som skulle kunna bebyggas med småhus och anslutas till det kommunala ledningsnätet. Områdena ligger nära centrum och har gång- och cykelförbindelse dit via en tunnel under väg 288. Kommunen äger i stort sett ingen mark öster om väg 288, varför utbyggnadsmöjligheterna inom Foghammar är starkt beroende av fastighetsägarnas intresse. Ny bebyggelse måste utformas så att den på ett lämpligt sätt anknyter till den befintliga bebyggelsens karaktärsdrag.
4. **Bergshyddan** (utredningsområde) - Inom området finns idag försäljning, upplag, garage, hantverk m.m. Område bör kunna utvecklas för fler företag, t ex. kontor och mindre verkstäder. Det bör särskilt observeras att det inom och i närområdet finns rikligt med fornlämningar.

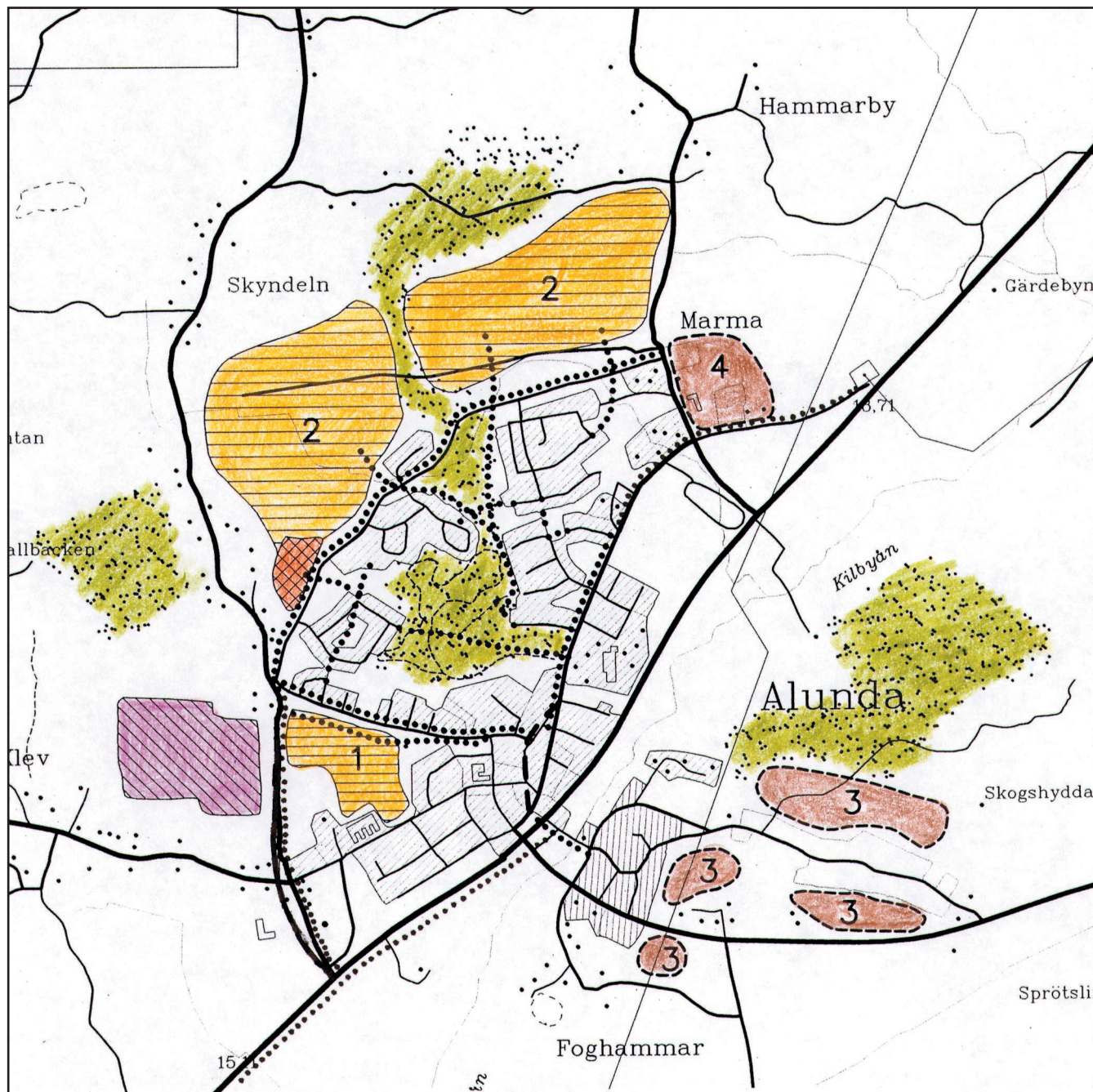
Kommunikationer

Alunda har i ett översiktligt perspektiv ett modernt biltrafiknät och det synes inte finnas något behov av några nya trafikleder. De större föreslagna utbyggnadsområdena inom Björnhålsskogen kan anslutas till Korsängsvägen som i sin tur ansluter till väg 288 utan att beröra fasighetsutfarter. Mest uppmärksamhet bör ägnas åt Torpvägen och Marmavägen som utgör infarter mot centrum och samtidigt är viktiga stråk för trafiken till och från skolan.

Liksom i Gimo är infarten från väg 288 mot centrum, liksom skyltningen dit, en fråga av särskilt intresse. Vid Alundas södra infart kan lämpligen viss kommuninformation finnas i anslutning till den befintliga stoppfickan.

De gång- och cykelstråk som illustreras på kartan är såväl befintliga som föreslagna, i huvudsak sådana som är separerade från bilgator. Utöver dessa vägar bör de mindre lokalgatorna, liksom idag, kunna utgöra tillfredsställande gång- och cykelstråk, då biltrafiken är mindre omfattande där. De största komplikationerna finns i de centrala delarna, främst anknytningen västerut, och utmed Marmavägen. Möjligheterna att förbättra förhållandena där bör närmare utredas.

Förbättrade förhållanden för gång- och cykeltrafikanter till och från Skoby är också en angelägen fråga, likaså väg mot planerad golfbana. På kartan har gång- och cykelbana illustrerats utmed väg 288 sydväst om infarten. Mot golfbanan åt nordost kan stråket utmed Marmavägen, som passerar skolan, utnyttjas.

ALUNDA

framtida utbyggnadsmöjligheter m. m.

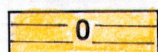
BETECKNINGAR

nya bostadsområden enligt gällande detaljplan

nya arbetsplatser enligt detaljplan

möjliga framtida bebyggelseområden, siffran hänvisar till planbeskrivning

utredningsområden, siffran hänvisar till planbeskrivningen

viktigare grönområden

gång- och cykelstråk, stigar

skala 1:20 000

Grönstruktur - rekreationsområden

Alunda har en intressant struktur genom att bebyggelsen ligger kring ett centralt lättillgängligt grönområde som inrymmer motionsspår och ansluter till idrottsområden. Det är angeläget att bevara denna särskilda kvalitet.

I övrigt finns större skogsområden norr, väster och öster om tätorten. Bebyggelse i Björnhålsskogen inkräktar något på naturmarken, men de värdefullaste ytorna kan bevaras och det är viktigt att utforma området så att det finns ett ordentligt grönstråk ut mot skogen. Vidare är det särskilt viktigt att det finns lättillgängliga mindre grönområden i anslutning till skolor och daghem.

ÖSTERBYBRUK - DANNEMORA

Österbybruk och Dannemora ligger naturskönt i centrum av sjösystemet kring Fyrisåns östra källor. Stora delar av samhällsbildningarna och omgivande landskap utgör också en mycket rik kulturmiljö, sprungen ur seklers gruvverksamhet och järnhantering. Ännu idag har Österbybruk viss järnvaruindustri. Förutsättningarna för etablering av nya verksamheter borde vara relativt goda eftersom detta är det område i kommunen som ligger närmast E4. Möjligheter till järnvägsanknuten industri finns också.

Förutsättningar

Antagen befolkningsutveckling

Nuvarande invånareantal (dec. 2001)	2 312
Befolkningsökning till år 2010	+ 230
Planeringstal år 2010	2 540

Skolverksamhet och barnomsorg

Förskolor

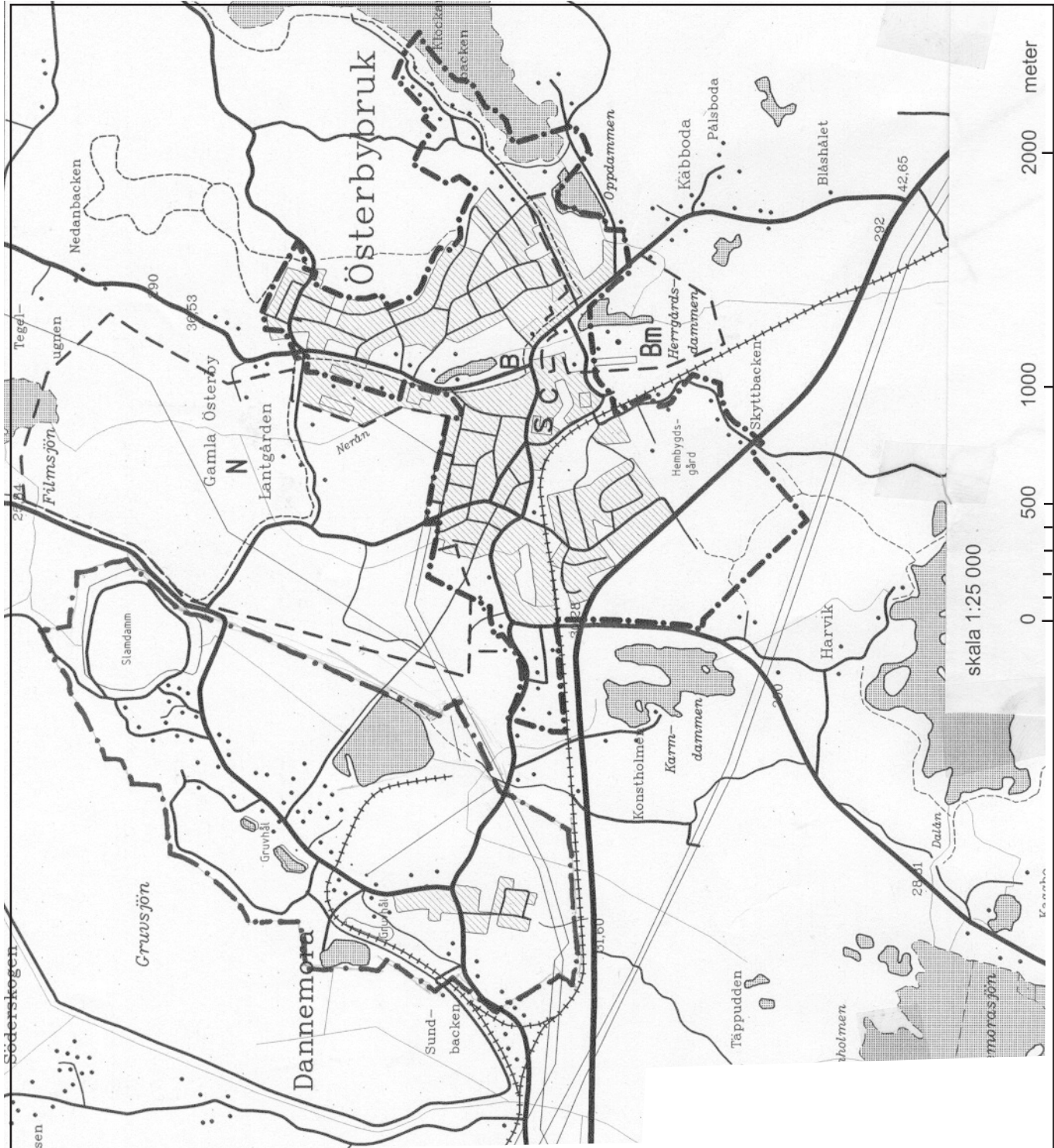
Eken och **Granen** heter förskolorna i Österbybruk. Där tar man hand om barn mellan 1 och 5 år. Det finns även möjligheter att få kommunal dagbarnvårdare om man så önskar. I Österbybruk finns även Öppen förskola för alla barn upp till 6 år. Förskoleverksamheten omfattar 130 barn i förskolor och 16 barn i familjedaghem (år 2002).

Kommunens mål är att erbjuda barntillsyn inom fyra månader till alla föräldrar som arbetar eller studerar. Barnomsorg får behållas vid arbetslöshet och barnledighet.

Grundskolor

I **Films skola**, 3 km utanför Österbybruk går barnen i skolan år 1- 4, därefter fortsätter de sin skolgång i Österbyskolan. Films skola har 73 elever (år 2002), prognos för år 2010 är 43 elever.

I **Morkarla skola**, 7 km utanför Österbybruk går barnen i skolan år 1- 4, därefter fortsätter de sin skolgång i Österbyskolan. Morkarla skola har 84 elever (år 2002), prognos för år 2010 är 44 elever.

ÖSTERBYBRUK - DANNEMORA

detailplanerade områden och andra befintliga förhållanden

BETECKNINGAR

- gräns för område med detaljplan
- tätbebyggda områden
- - - förordnande, landskapsbild
- B** busstation
- +++++ järnväg
- C** centrum
- S** skola
- I** idrottsanläggning

skala 1:25 000

2000 meter

1000

500

0

I tätorten finns **Österbyskolan**. Där går barnet från år 1 till och med år 9. Österbyskolan har 385 elever (år 2002), prognos för år 2010 är 315 elever.

Fritidshem

Fritidshemmet **Bertilet** ligger alldeles intill Österbyskolan. Där är det skolbarnomsorg för barn mellan 6-12 år. Fritidshemsverksamheten omfattar 138 barn (år 2002).

Tekniska anläggningar

Kommunala vatten- och avloppsledningar försörjer all bebyggelse inom områden med detaljplan. Reningsverket ligger norr om samhället nära väg 290 och har sin recipient i Nerån - Filmsjön. Reningsverkets och vattenverkets kapacitet är tillräckliga för att klara den önskade befolkningsökningen. Förslag har framförts om kväverening genom Gruv-sjön, vilket lämpligen kan utredas närmare.

Dimensionering:	Avloppsreningsverk	3 000 pe (personequivallenter)
	Renvattenverk	4 000 pe
Råvattentillgång:		3 000 pe

Natur och miljö

Naturen kring Dannemora - Österbybruk har en stor variationsrikedom. Här finns bland annat de övre sjöarna i Fyrisåns vattensystem, varav flera anlagts som dammar under tidigare århundraden. Fågellivet är rikt och ädellövskog, myrmarker och värdefulla hagmarker är vanligt förekommande. Naturvärdena finns närmare beskrivna i Naturvårdsprogram för Uppsala län (3), områdena nr 82.96, 82.97 och 82.99 samt Ekologiskt känsliga områden i Uppsala län (4), områdena nr 092 och 093. Ekbacks- och ängslandskapet norr om Österbybruk, som också har mycket framträdande s.k. deGeer-moräner eller ändmoräner, är skyddat enligt ett förordnande av länsstyrelsen den 14 juli 1970.

Järnhantering har pågått i Österbybruk under mycket lång tid, i varje fall sedan 1500-talet. Verksamheten har varit inriktad på järnframställning och efterföljande bearbetning. En stor mängd restprodukter och tungmetaller har deponerats inom industriområdet och öster om Sågdammen. Detta innebär att även dammens sediment är påverkade, liksom Nerån och den nedströms belägna Filmsjön. Plan finns för att vidta skyddsåtgärder i form av övertäckning av området öster om Sågdammen. Inom industriområdet bör detaljplanebestämmelser införas som reglerar byggrätter med hänsyn till markföroreningarna (miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut 1997-09-03, § 53, byggnadsnämndens beslut 1998-01-28, § 5)

Pågående verksamhet vid Österby Gjuteri AB är miljöprövad i särskild ordning. Enligt gällande tillstånd tillåts visst buller och utsläpp av stoft. Detta kräver särskild planeringshänsyn och ny bostadsbebyggelse bör inte tillåtas närmare anläggningen än de bostäder som redan finns. Helst bör avståndet vara större.

Markföroreningar beskrivs närmare i följande rapporter:

- *Undersökning av deponin vid Sågdammen, Österbybruk och förslag till återställning, SGU december 1997, Ulf Qvarfort*
- *Översiktlig markundersökning. Inventering av Österbyverken och riskklassning enligt fas 2, MIFO. SGU 1997-04-28, Ulf Qvarfort och Kerstin Johansson.*

ÖSTERBYBRUK - DANNEMORA

bevarandearbetsområden m. m.

BETECKNINGAR

Rk 22 kulturmiljöer - riksintresse
(hela kartområdet)

n särskilda naturvården

m större industriområde

v förenat mark- och vattenområde

v vattenverk

AR avloppsreningsverk

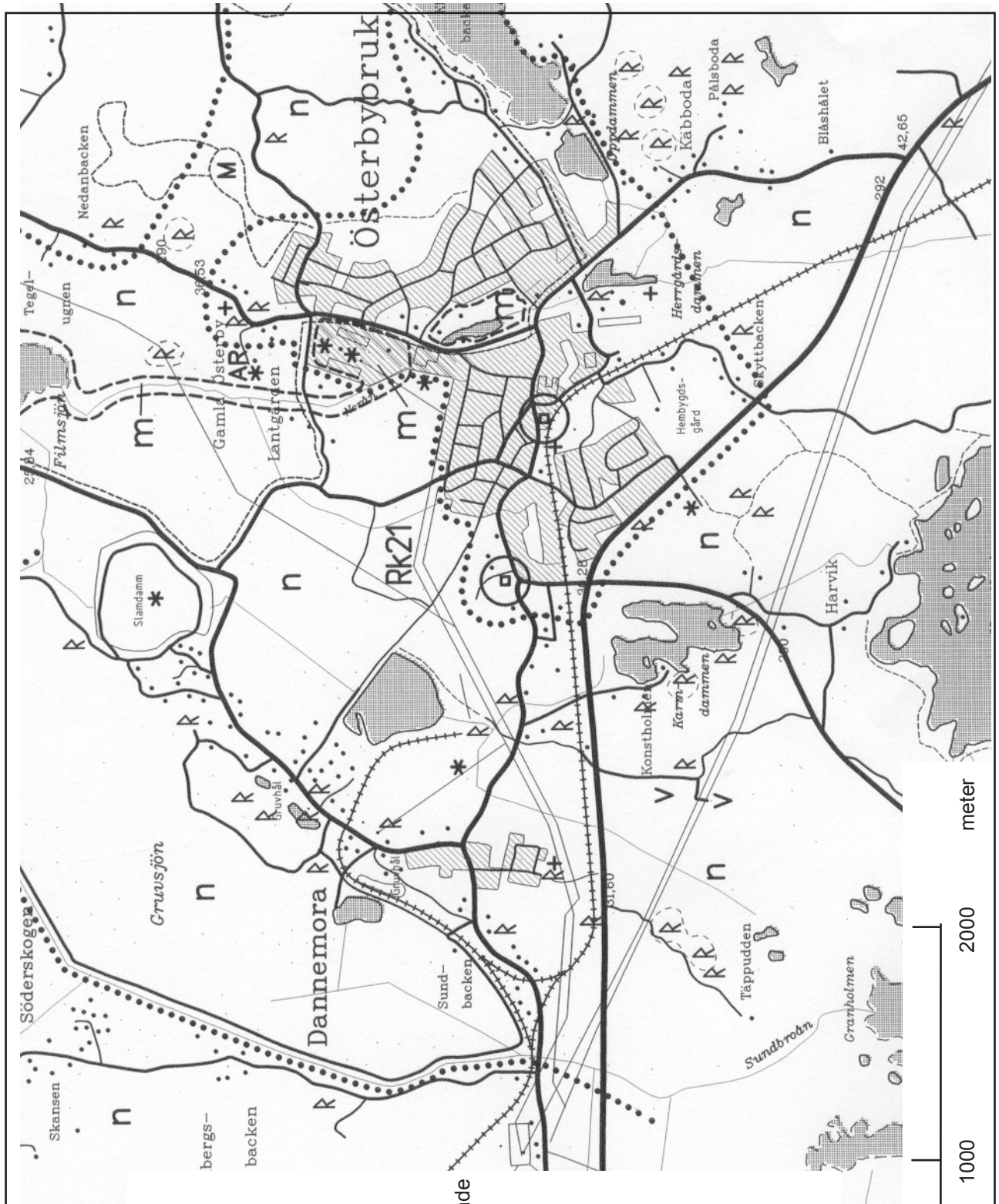
M motionsspår

R fornlämning

+ äldre avfallsupplag

***** miljöprovad anläggning

○ bensinstation, cirkel med
100 meters radie

Flera äldre upplag med hushållsavfall finns, se kartan "Bevarandeintressen m. m."

Bensinstationer finns i korsningen mellan Dannemoravägen och vägen mot Uppsala samt väster om skolan och centrum.

Befintlig bebyggelse

Österbybruk präglas i hög utsträckning av den gamla bruksmiljön med herrgård och bevarade arbetarbostäder, vallonsmedja, ånghammare m.m. Utanför denna miljö finns ett modernt centrum med omgivande hyreshus samt villaområden. Österby bruk är byggnadsminne enligt länsstyrelsens beslut den 30 augusti 1996. I byggnadsminnesområdet ingår i huvudsak själva herrgårdsanläggningen, herrgårdsdammen, vallonsmedjan, ånghammaren samt arbetarbostäderna utmed Gimogatan och Långgatan.

Dannemora gruvor och Österbybruk utgör centrala minnesmärken från århundradens bergshantering och järnframställning. I Dannemora, liksom i Österbybruk finns såväl unika industriminnen som värdefulla historiska boendemiljöer. Även här är finns flera byggnadsminnen enligt kulturminneslagen, se del III av översiktsplanen. I landskapet runt de nuvarande samhällena finns omfattande system av uppdämningar för kraftförsörjning till gruvor och bruk och talrika lämningar efter äldre järnframställning. Bland kulturhistoriskt särskilt intressanta byggnader kan också fritidsgården Unkan nämnas.

Hela Österbybruk och Dannemora samt ett stort omland utgör en kulturmiljö av riksintresse, nr 21 i Kulturmiljöer i Uppsala län (2) . Området är också beskrivet i Jord och Järn (6), område nr 24. Se även del III av översiktsplanen.

Utvecklingsmöjligheter

Bebyggelse

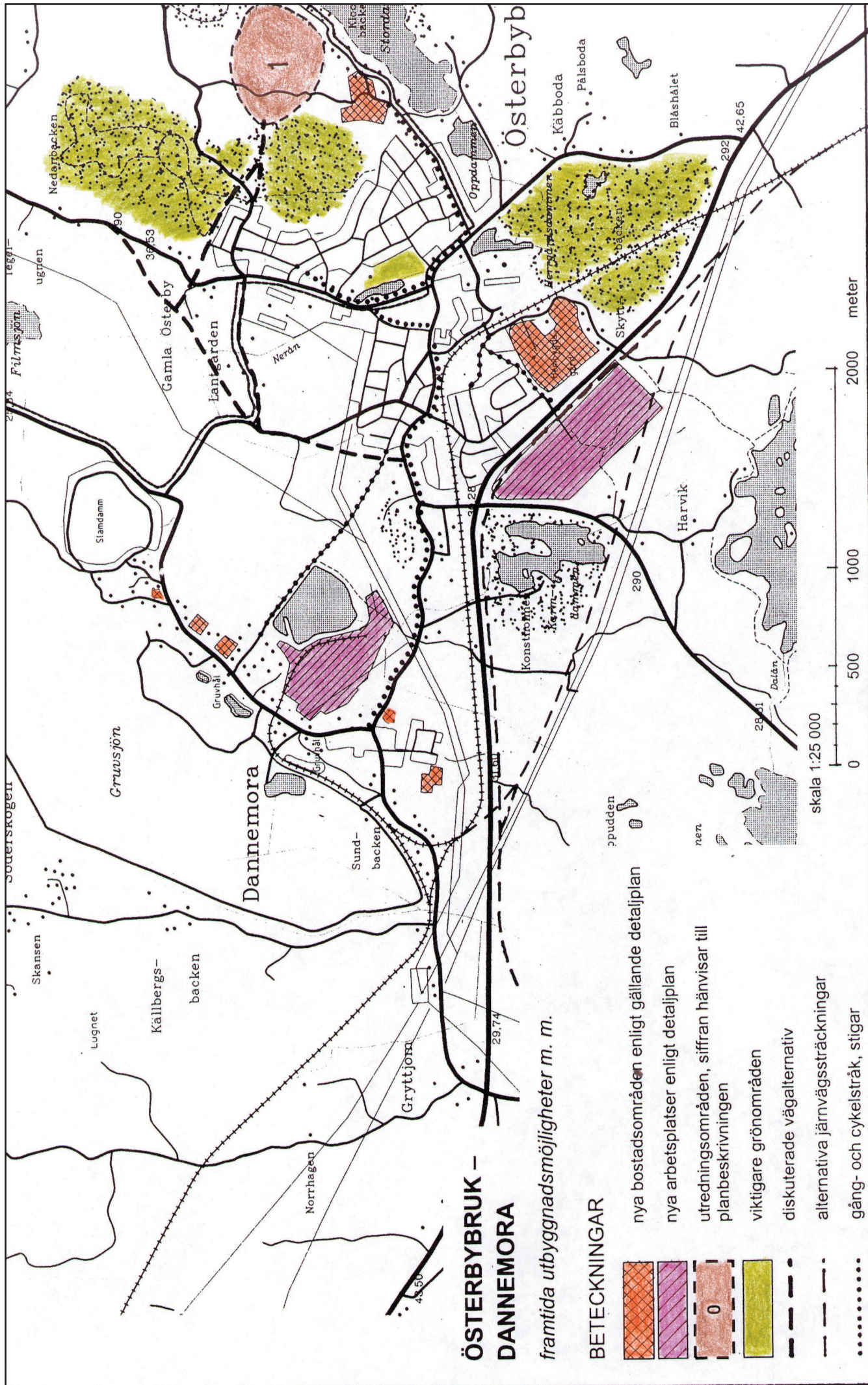
Inom fastställda planer

Inom fastställd detaljplan för Skyttbackenområdet finns utrymme att bygga ca 200 lägenheter i flerbostadshus och gruppbyggda småhus. Dessutom finns utrymme för ett 20-tal småhus inom Klockarbacken. Dessa nya bostäder skulle rymma ca 500 - 700 invånare, vilket mer än väl täcker behovet till år 2010 enligt det antagna planeringstalet (befolkningssökning med 230 personer). Även i Dannemora finns det mark för nya bostäder enligt gällande detaljplan.

Stora markområden för arbetsplatser finns inom antagen detaljplan för ÖS industriområde och för Dannemora. Det bör också finnas utrymme för ytterligare verksamheter inom gamla industriområdet.

Framtida utbyggnadsområden

1. **Nordväst om Klockarbacken** - Som framgått ovan är planberedskapen mycket god i Österbybruk och i Dannemora. I översiktsplanen anges endast ett alternativ till utbyggnad inom gällande detaljplaner. Det område som är markerat på kartan ligger nordväst om Klockarbacken. Här finns möjligheter att bygga bostäder på en höjd med utsikt över Stordammen.

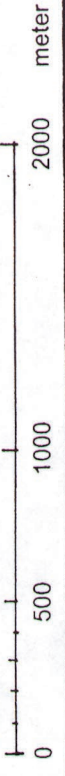
ÖSTERBYBRUK – DANNEMORA

framtida utbyggnadsmöjligheter m. m.

BETECKNINGAR

- nya bostadsområden enligt gällande detaljplan
- nya arbetsplatser enligt detaljplan
- utredningsområden, siffran hänvisar till planbeskrivningen
- viktigare grönområden
- diskuterade vägalternativ
- alternativa järnvägssträckningar
- gång- och cykelstråk, stigar

skala 1:25 000

Kommunikationer

Österbybruk ligger utmed väg 290, som är närmaste förbindelse mellan Uppsala och Forsmark och det förekommer även en del tung trafik. Vägen går idag genom samhället (Kvarngatan - Dannemoravägen) och passerar bland annat skolan. I gamla förslag till generalplaner för Österbybruk redovisas alternativa förslag till förbifartsled, belägen mellan Österbybruk och Dannemora. En svårighet med en ny vägdragning är att ett känsligt och skyddat naturområde berörs. Denna översiktsplan redovisar ett enklare alternativ som skulle medföra mindre skador på naturvärdena. Förslaget går ut på att en ny vägsträcka byggs mellan väg 718 (Filmvägen) till Dannemoravägen vid Folkets Hus' parkering. Norrut skulle man antingen i stort sett kunna följa nuvarande Lantgårdsvägens sträckning eller bygga en ny anslutning mot väg 290 norr om reningsverket.

Vid framtida bebyggelseutveckling nordväst om Klockarbacken kommer det att uppstå behov av en ny vägförbindelse västerut från området, för att inte belasta Gimogatan ytterligare. På kartan redovisas två alternativ, antingen anslutning till Gubbovägen eller en dragning längre norrut.

Översiktsplanen redovisar också förslag till alternativa järnvägsdragningar, antingen söder om ÖS industriområde eller norr om området, utmed väg 292. Om det skulle bli aktuellt med persontrafik på järnvägen kan även en ny järnvägsstation lokaliseras till industriområdet. Nuvarande järnväg utgör en barriär och innebär vissa risker för de som bor och vistas i närheten av järnvägen, bland annat elever och personal vid skolan. Transporter med farligt gods till och från Hargshamn kan förväntas på järnvägen.

De gång- och cykelstråk som illustreras på kartan är såväl befintliga som föreslagna, i huvudsak sådana som är separerade från bilgator. Utöver dessa vägar bör de mindre lokalgatorna, liksom idag, kunna utgöra tillfredsställande gång- och cykelstråk, då biltrafiken är mindre omfattande där.

Grönstruktur - rekreationsområden

Tillgången till större naturområden är stor kring Österbybruk. Nordost om bebyggelsen finns ett område med motionsspår. Av särskilt intresse är också strandområden och området söder om herrgården. Vidare är det särskilt viktigt att det finns lättillgängliga mindre grönområden i anslutning till skolor och daghem.

Centralt i Österbybruk ligger Sågdammen. Kring denna finns förorenade markområden och utredning pågår om hur marken skall hanteras. Antingen marken saneras eller täcks över borde det vara möjligt att åstadkomma en vacker parkanläggning i anslutning till Sågdammen.

ÖREGRUND

Öregrund och dess omgivning är ett mycket attraktivt område för boende och arbetsplatser. Nackdelarna är bland annat långt avstånd till större orter och hårt vinterklimat. Mera gynnsamma förhållanden skulle kunna åstadkommas med en kortare väg direkt mot Östhammar och vidare mot Uppsala/ Stockholm/Arlanda. Överhuvudtaget borde sambandet med Östhammar kunna utvecklas mer (se vidare i översiktsplanens del I).

Förutsättningar

Antagen befolkningsutveckling

Nuvarande invånareantal (april 2001)	1 527
Befolkningsökning till år 2010	+ 150
Planeringstal år 2010	1 680

Skolverksamhet och barnomsorg

Förskolor

På Gräsö, öster om Öregrund, finns **Gräsö förskola** och skola. Där bedrivs förskola för barn mellan 1 och 5 år. Förskoleverksamheten på Gräsö omfattar 19 barn i förskola och 5 barn i familjedaghem barn (år 2002).

I tätorten Öregrund finns förskolan **Skutan** som har sina lokaler i anslutning till Öregrundens nya skola. Där tar man hand om barn mellan 1 och 5 år. Det finns även möjligheter att få kommunal dagbarnvårdare om man så önskar. På Skutan finns den Öppna förskolan för alla barn upp till 6 år. Förskoleverksamheten i Öregrund omfattar 54 barn i förskola och 11 barn i familjedaghem (år 2002).

Kommunens mål är att erbjuda barntillsyn inom fyra månader till alla föräldrar som arbetar eller studerar. Barnomsorg får behållas vid arbetslöshet och barnledighet.

Grundskolor

Gräsö skola ligger i samma byggnad som förskolan. Barnen går i Gräsö skola år 1-6. Gräsö skola har 67 elever (år 2002), prognos för år 2010 är 55 elever. **Långalma skola** ligger på Söderön och har 59 elever (år 2002), prognos för år 2010 är 46 elever. **Snesslinge skola** ligger mellan Öregrund och Forsmark och har 94 elever (år 2002), prognos för år 2010 är 54 elever.

Öregrundens nya skola är byggd enligt Skola 2000. Den inrymmer gemensamma lokaler för skola och fritidshem. Skolan invigdes i januari 2001. I skolan går barnen från år 1 till år 6. Öregrundens skola har 162 elever (år 2002), prognos för år 2010 är 172 elever.

Högstadium finns i Östhammar.

Fritidshem

Fritidshem finns i **Gräsö skola, Öregrundens skola, Långalma skola** och **Snesslinge skola**. Fritidshemsverksamheten omfattar 123 barn (år 2002).

Tekniska anläggningar

Kommunala vatten- och avloppsledningar försörjer all bebyggelse inom områden med detaljplan. Reningsverket ligger söder om den tätare bebyggelsen och har sin recipient i havet. Vatten- och reningsverk har goda kapaciteter för utbyggnad av tätorten.

Dimensionering:	Avloppsreningsverk	3 000 pe (personekvivalenter)
	Renvattenverk	3 500 pe
Råvattentillgång:		3 000 pe

Natur och miljö

Med öregrundsområdet avses i översiktsplanen hela Sunnanöhalvön. Gamla staden Öregrund ligger utmed halvöns norra strand. Området är småkuperat och domineras av ytligt urberg med inslag av lera i dalgångarna. Terrängen är till största delen bevuxen med barrskog. Mötet med havet präglas i hög grad av fina klippstränder.

Halvön gränsar i söder mot Sunnanöfjärden, som är en grund och känslig vik, belastad av enskilda avlopp och båttrafik. Sunnanfjärden beskrivs mer i del III, område nr 51.

Vid Inre Hummelfjärden, väster om infarten till Öregrund, finns en skjutbana som medför vissa bullerstörningar inom de närmast liggande bostads- och fritidshustomterna. På sikt vore det bra om anläggningen kunde flyttas till ett område som ligger längre från bostäder, då den även begränsar möjligheterna att utnyttja närliggande mark för bostadsbebyggelse. Tills vidare bör ingen ny bostadsbebyggelse planeras närmare skjutplatsen än ca 500 meter och liksom idag bör vissa restriktioner gälla beträffande användningstider.

Hummelfjärdarna är exempel på havsvikar som avsnörts genom landhöjningen och har till stor del blivit igenvuxna med vass. Fjärdarna och stranden mellan Öregrund och Skinnäsviken samt torrbackar i anslutning till väg 286 väster om Öregrund är områden med särskilda naturvärden, beskrivna i Länsstyrelsens Naturvårdsprogram (3) område nr 82.48 och 82.49 samt i Ekologiskt känsliga områden i Uppsala län (4) område 145.

Kring Lortfjärden väster om Sunnanöfjärden råder strandskydd, 100 meter.

Bensinstationer finns dels centralt vid hamnen, dels utmed infarten.

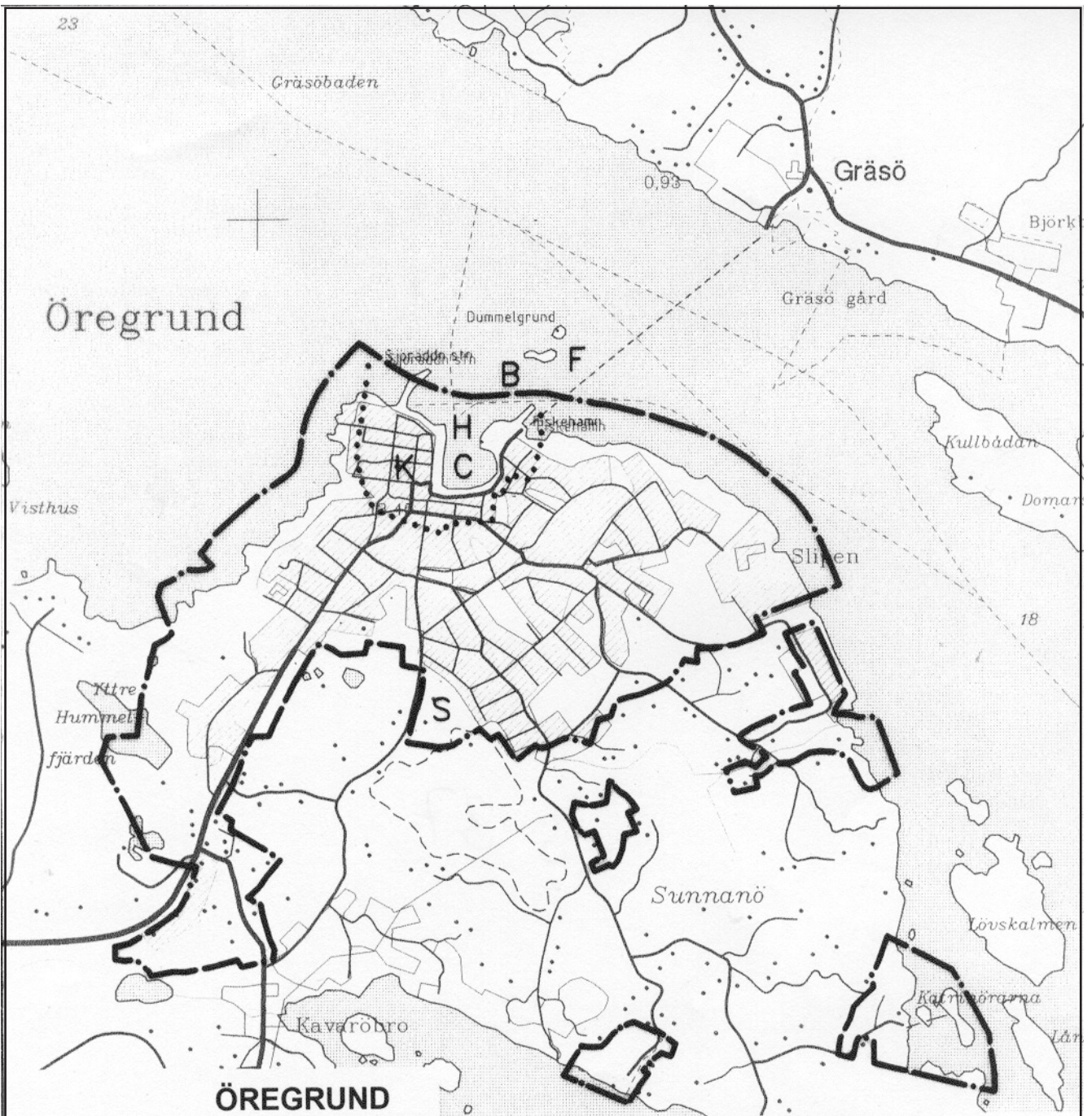
Befintlig bebyggelse

Centrala Öregrund är av riksintresse för kulturmiljövården, se även del III av översiktsplanen. Närmare beskrivning finns i länsstyrelsens Områden av riksintresse (2), område nr 17 och Jord och järn (6), område Ös 12. Förutom de äldre trähuskvarteren och hamnbebyggelsen kan gamla skolan omnämnas som en kulturhistoriskt särskilt intressant byggnad. Efter hand som nya detaljplaner upprättas bör skyddsbestämmelser införas.

Utanför den gamla stadskärnan finns huvudsakligen villabebyggelse, men också några områden med flerbostadshus. Södra delen av Sunnanöhalvön är naturpräglad, men inrymmer också ett flertal fritidshus som ligger påtagligt utspridda och ofta på mycket stora fastigheter.

Kommunens markinnehav

Förutom gatu- och parkmark äger kommunen betydande delar av marken på Sunnanöhalvön. Innehavet är dock mycket uppsplittrat på grund av ett flertal privata fastigheter som ofta omfattar stora arealer.

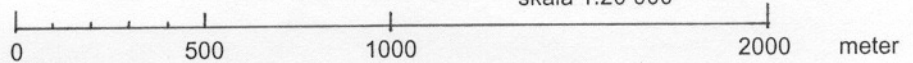
ÖREGRUND

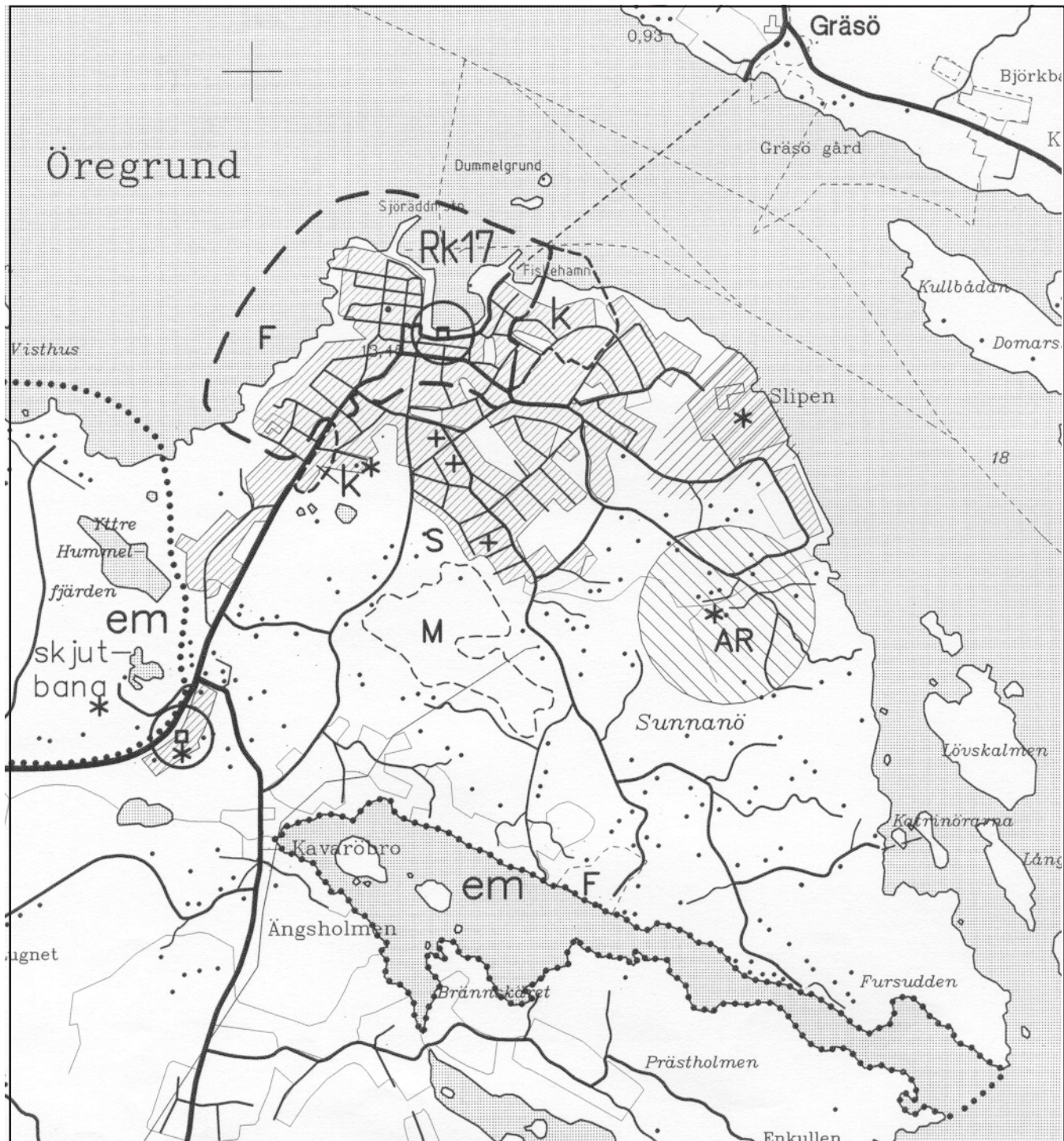
detaljplanerade områden och andra befintliga förhållanden

BETECKNINGAR

- gräns för område med detaljplan
- gräns för område med kulturlager
- tätbebyggda områden
- C** centrum
- S** skola
- K** kyrka
- B** busstation
- H** hamn
- F** färja

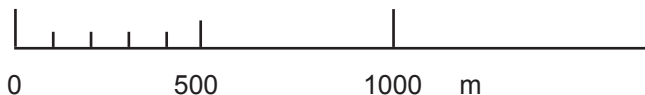
skala 1:20 000

ÖREGRUND

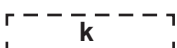
bevarandebelastningen m. m.

BETECKNINGAR

kulturmiljöer - riksintresse

kulturmiljöer av lokal betydelse

större industriområde

områden som är ekologiskt känsliga och utsatta för miljöbelastningar

avloppsreningsverk med influenszon 300 meter

S

skola

M

motionsspår

+

äldre avfallsupplag

*

miljöprövad anläggning

bensinstation, cirkel med 100 meters radie

Utvecklingsmöjligheter

Bebyggelse

Inom fastställda planer

Inom fastställd detaljplan för Kärrdalsvägen finns utrymme att bygga ca 75 nya lägenheter i småhus (friliggande eller parhus/radhus). En utbyggnad av detta område skulle vara tillräckligt för att uppfylla det ovannämnda planeringstalet (befolkningsökning med ca 150 personer). I översiktsplanen anges ändå ytterligare ett antal områden som kan vara värda att analysera närmare och som kan utgöra alternativ till bebyggelse vid Kärrdalsvägen. Det kan eventuellt även bli nödvändigt att göra planändringar för att anpassa befintliga detaljplaner till aktuellt behov.

Detaljplaner för industri medger mindre utökningar av områden vid Pettershill och Rörhamn. Tyngre industri skulle kunna tänkas i ett område väster om tätorten, se del III, område nr 229. Särskilda studier bör göras beträffande de markbehov som finns för Marint Utvecklingscentrum. Befintliga planområden kan eventuellt utökas något.

Framtida utbyggnadsområden och utredningsområden m. m.

1. **Holmens hage.** Detta är bergigt och relativt högt beläget område mellan Grepen Mariner och småbåtshamnen vid Katrinörarna. Båtplatser finns således på nära håll och området erbjuder en vacker utsikt över sundet mellan Öregrund och Gräsö. Avloppsledningar kan anslutas direkt till reningsverket, men bebyggelse bör inte lokaliseras närmare verket än 300 meter. Tre fritidshus ligger i direkt anslutning till föreslaget bebyggelseområde.
2. **Norr om Mellarövägen.** Området är bergigt och småkuperat, i likhet med flertalet platser i Öregrund. Det ligger på bekvämt avstånd till den nya skolan och nära motionsspår och idrottsanläggningar. Vid en exploatering av området skulle vatten- och avloppsledningar troligen dras via Mellarövägen och möjliggöra anslutning av ett antal befintliga bostadshus till det kommunala ledningsnätet. Objekt i Skogsvårdsstyrelsens sumpskogsinventering skall beaktas.
3. **Rörhamn (utredningsområde).** Området används idag för åkeriverksamhet. Det är så attraktivt beläget att det på sikt i stället borde få användas för bostäder, eventuellt kombinerat med kontor och vattenanknutna verksamheter som inte är störande för omgivningen. Rent fysisk är det möjligt att redan idag utnyttja en del av områdets högre partier för nya bostäder, men det är svårt att skapa en god helhetsmiljö så länge åkeriet finns kvar på denna plats. Bebyggelse bör inte heller lokaliseras närmare reningsverket än 300 meter. Det kan också bli aktuellt att studera ett nytt färjeläge i detta område.
4. **Hummelvägen (utredningsområde).** Mindre komplettering med småhus kan vara möjlig, utan att göra alltför stort ingrepp i Tallparksområdet. Vid detaljplanering måste begravningsplatsen öster om området särskilt beaktas.
5. **Träsket (utredningsområde).** Området har varit en sjö, som på äldre kartor benämns Stor-Träsket. Idag finns tidvis en liten vattenspegel kvar. På uppfylld mark finns kommunens förråd och brandstation samt en tennishall. Området bör kunna utnyttjas för ytterligare idrottsanläggningar, t. ex. tennisbanor, isbana och fotbollsplan och i övrigt anläggas som park med gångvägar, små vattendrag och en damm. Detta kan kräva såväl schakt- som utfyllnadsarbeten och att dagvatten i största möjliga utsträckning leds till området. Objekt i Skogsvårdsstyrelsens sumpskogsinventering skall beaktas.

6. **Område söder om Holmens hage** (utredningsområde). Kan ses som en möjlighet att på längre sikt bygga ytterligare bostäder i vattennära läge.
7. **Södra Sunnanön** (utredningsområde). Här finns befintlig spridd bebyggelse och området torde vara attraktivt för kompletterande bostadsbebyggelse och för omvandling av fritidshus till permanentbostäder. En fördjupad översiktsplan bör dock upprättas för att bestämma områdets framtida användning. Sådan planering bör framförallt inrikta sig på frågan om ytterligare bebyggelse skall medges i området och hur vatten- och avloppsfrågor i så fall kan lösas på ett miljömässigt och ekonomiskt acceptabelt sätt. Eventuellt kan enstaka kompletteringar medges med stöd av enklare utredningar som visar att bebyggelsen lokaliseras så att framtida planering inte försvåras och så att vatten- och avloppsfrågan kan lösas.
8. **Område söder om Mellarövägen** (utredningsområde). Högre partier i området kan möjligen bebyggas med enstaka hus. Det krävs dock noggrannare studier av markförhållanden, gatuanslutningar, möjligheter att ansluta va-ledningar m. m. Planerad trafikled söder om området bör beaktas.
9. **Hummelfjärden** (utredningsområde). Området ligger i direkt anslutning till skjutbanan och det har även etablerats annan mindre verksamhet här. Så länge skjutbanan finns kvar lämpar sig området inte för bostäder. Därför bör det närmare utredas om ytterligare verksamheter är en lämplig markanvändning.

Kommunikationer

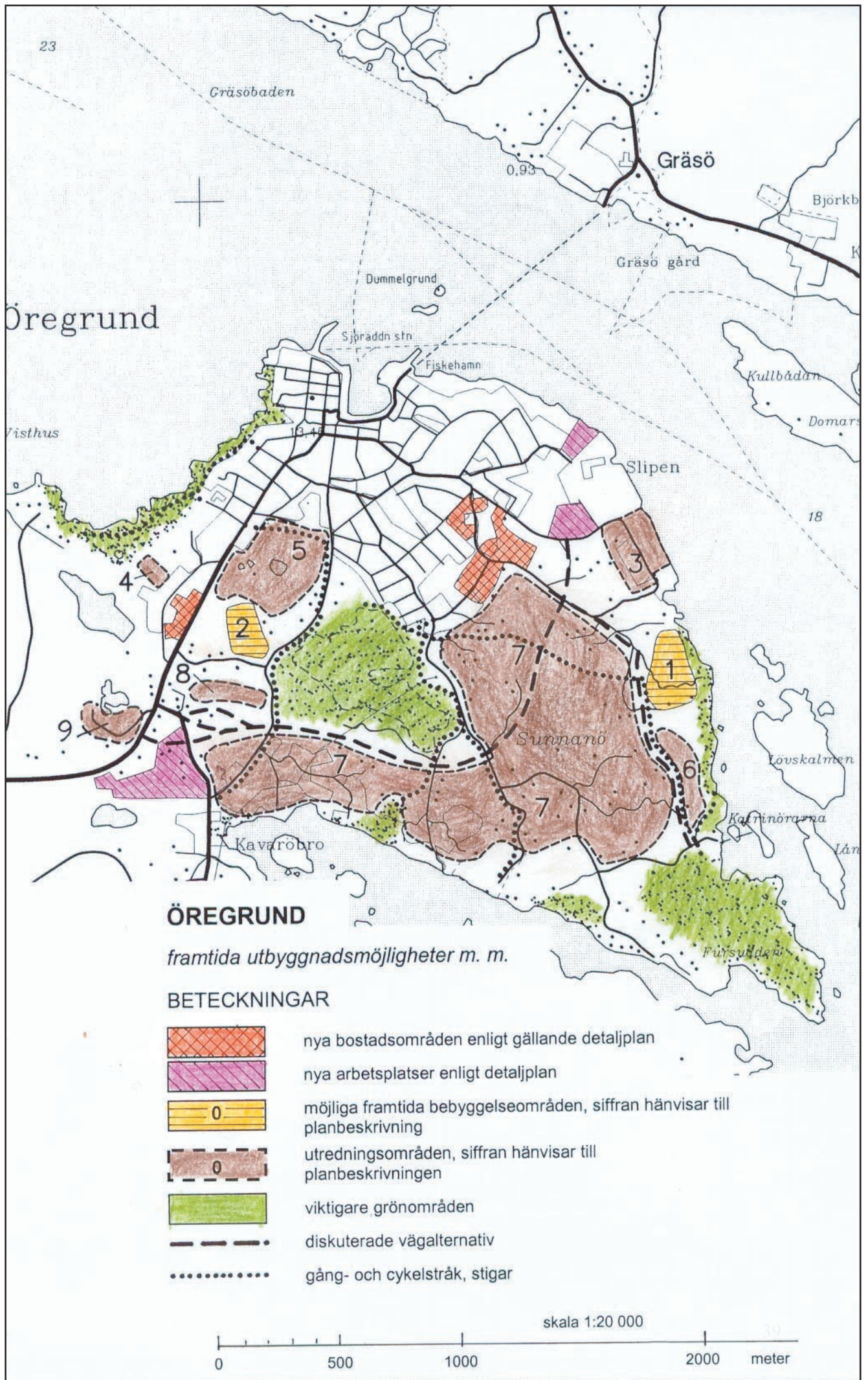
Ett reservat för en ny trafikled söder om tätorten har sedan länge redovisats i översiktliga planer för Öregrund. En sådan led skulle avlasta centrum från tung trafik till och från industriområdet vid Rörhamn och den skulle även möjliggöra en förflyttning av trafikströmmarna mot Gräsö genom en flyttning av färjeläget, alternativt en fast förbindelse till Gräsö. Behovet av en ny väg ökar också om bebyggelsen utvecklas söderut. Olika alternativ vid anslutningen till Öregrunds infart (Västergatan) anges på översiktsplanekartan. Kartan anger också en ny väg i nord-sydlig riktning som skulle behövas för bebyggelse inom områdena 1 och 6 enligt ovan.

De gång- och cykelstråk som illustreras på kartan är såväl befintliga som föreslagna, i huvudsak sådana som är separerade från bilgator. Utöver dessa vägar bör de mindre lokalgatorna, liksom idag, kunna utgöra tillfredsställande gång- och cykelstråk, då biltrafiken är mindre omfattande där.

Grönstruktur - rekreationsområden m. m.

Söder om tätbebyggelsen, och i anslutning till nya skolan ligger ett större skogsområde med motionsspår. Vid fortsatt planering bör också tillses att betydande delar av Sunnanöhalvön förblir obebyggda så att området behåller sin gröna karaktär. I övrigt är strandområdena av särskild betydelse för rekreation.

För fritidsbåtar planeras ytterligare platser vid "Hasselbackspiren". Därutöver torde viss utbyggnad kunna ske vid Grepén Marin och Katrinörarna.

HARGSHAMN

Hamnen i Hargshamn, med dess järnvägsanknytning, är en viktig tillgång för kommunen och den kan komma att få allt större betydelse i ett regionalt och nationellt perspektiv. Hamnverksamheten har goda fysiska förutsättningar att utvecklas och det finns även utrymme för industri, främst sådan som har ett behov av ett hamnnära läge. För att kunna möta en ökning av antalet arbetstillfällen bör det också finnas en beredskap att planera för nya bostadsområden.

Förutsättningar

Antagen befolkningsutveckling

Nuvarande invånareantal (april 2001)	338
Befolkningsökning till år 2010	+ 30
Planeringstal år 2010	370

Skolverksamhet och barnomsorg

Förskolor

I **Hargshamn** finns en förskola med 17 barn (år 2002). Det finns även möjligheter att få kommunal dagbarnvårdare om man så önskar.

Kommunens mål är att erbjuda barntillsyn inom fyra månader till alla föräldrar som arbetar eller studerar. Barnomsorg får behållas vid arbetslöshet och barnledighet.

Grundskolor

Hargshamns skola omfattar år 1 till år 6. Hargshamns skola har 47 elever (år 2002), prognos för år 2010 är 29 elever. Högstadium finns i Östhammar.

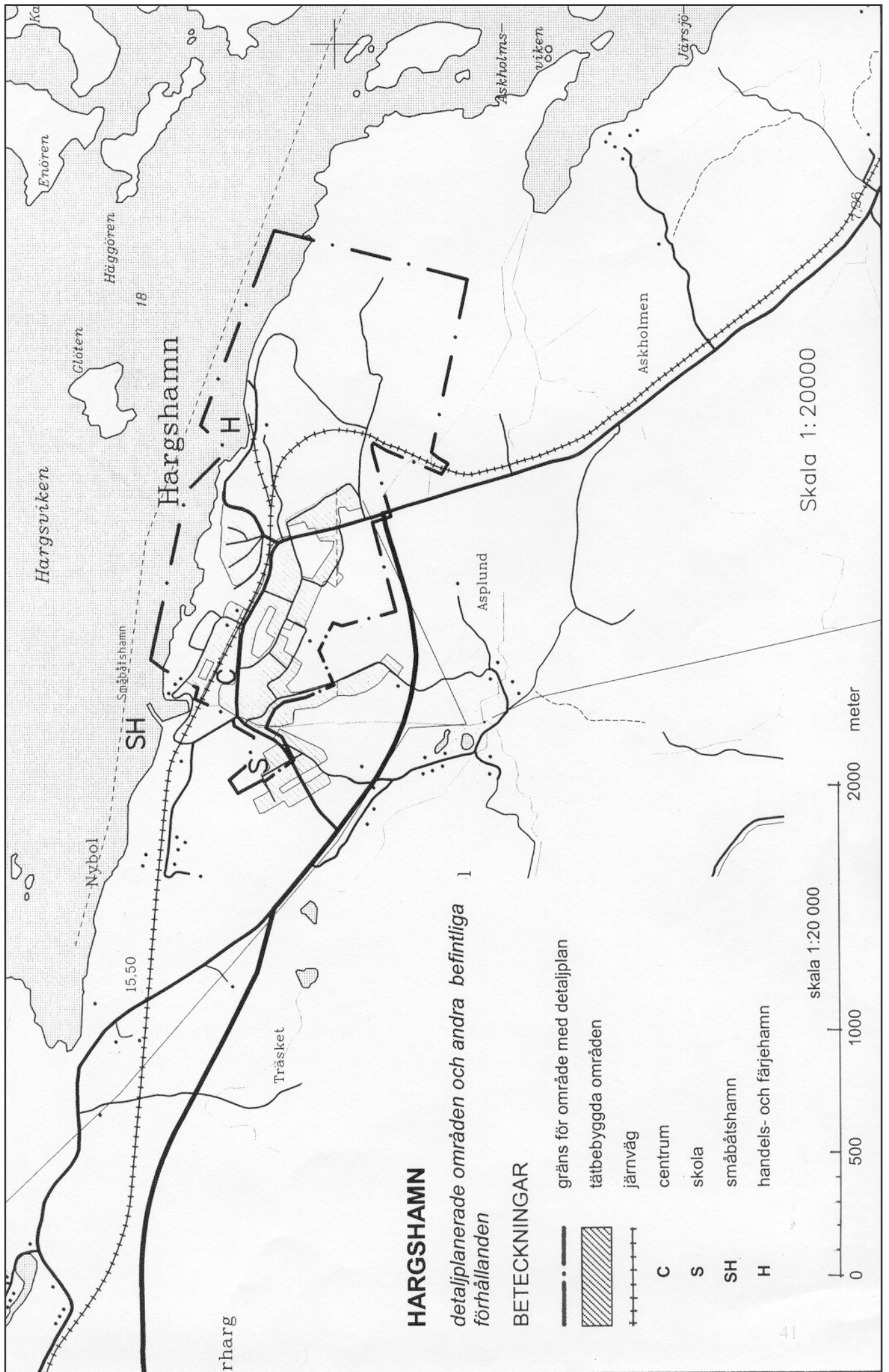
Fritidshem

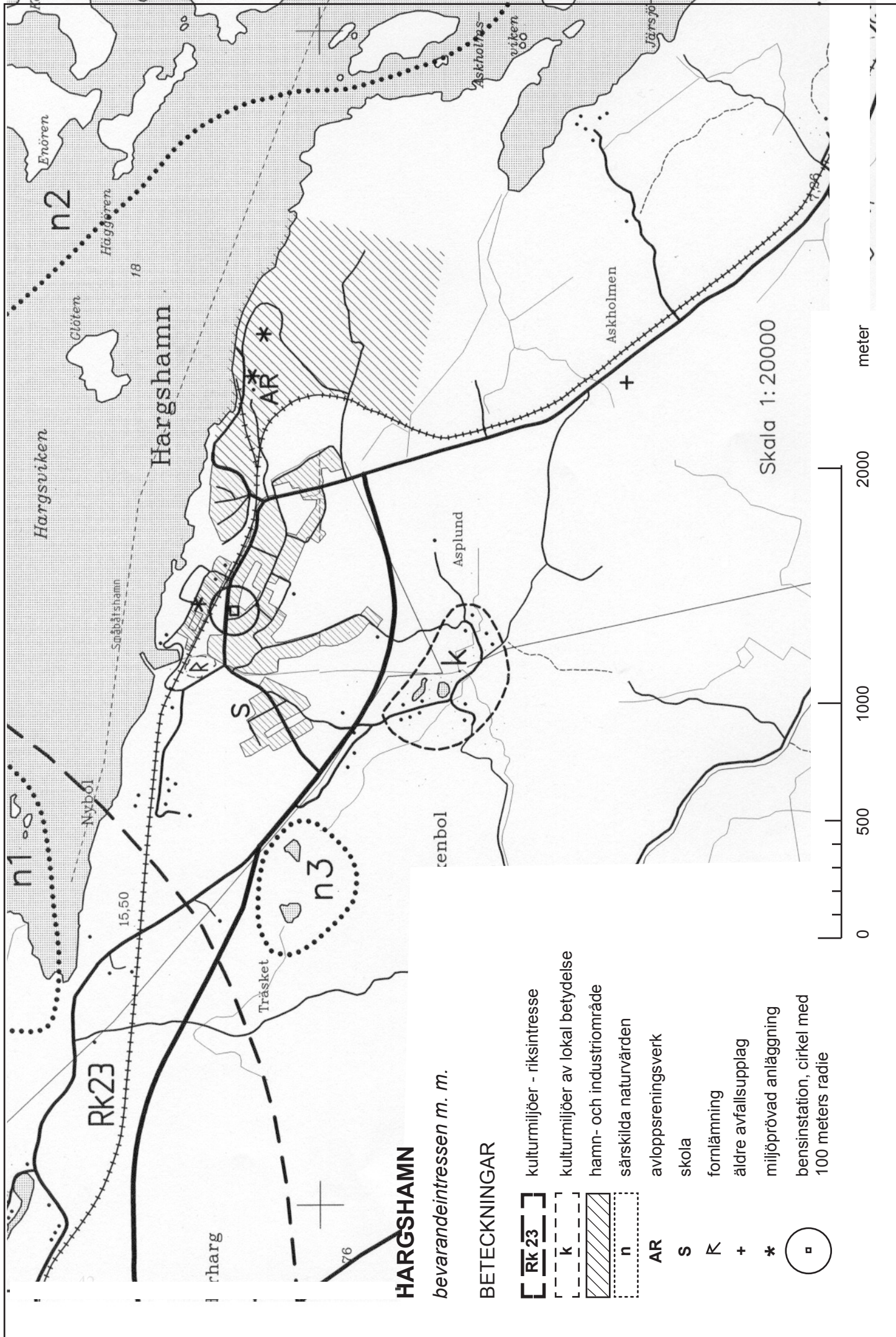
Fritidshem finns i Hargshamns skola. Fritidshemsverksamheten omfattar 28 barn (år 2002).

Tekniska anläggningar

Kommunala vatten- och avloppsledningar försörjer all bebyggelse inom områden med detaljplan. Reningsverket ligger i östra delen av samhället och har sin recipient i havet.

Dimensionering:	Avloppsreningsverk	600 pe (personekvivalenter)
	Renvattenverk	600 pe
Råvattentillgång:		600 pe

HARGSHAMN

bevarandeintressen m. m.

BETECKNINGAR

- RK 23 kulturmiljöer - riksintresse
- k kulturmiljöer av lokal betydelse
- hamn- och industriområde
- n särskilda naturvärden
- AR** avloppsreningsverk
- S** skola
- K** fornlämning
- +** äldre avfallsupplag
- *** miljöprovad anläggning
- bensinstation, cirkel med 100 meters radie

Skala 1:20000

Natur och miljö

Hargshamn ligger inom ett område med moränmark med inslag av berg i dagen och dalgångar med lera.

Naturvärden kan noteras särskilt hos hagmarker och havsstrandängar norr om Hargsviken (n1). Vidare finns myrkomplexet Träsket (n3). Angränsande naturmiljöer kring Värblingsö med flera öar samt den värdefulla Askholmsviken är också viktiga förutsättningar för utvecklingen av Hargshamn

Naturvärdena är närmare beskrivna i

- *Länsstyrelsens Naturvårdsprogram (3) område nr 82.109, 82.110 och 82.111.*
- *Ekologiskt känsliga områden (4) område nr 130, 131, 132, och 156.*
- *Ängs- och hagmarker (5). område nr 82-193.*
- *Kransalger och grunda havsvikar (7).*
- *Se även översiktsplanen del III, område nummer 165.*

Hamnverksamheten medför vissa störningar. Det är särskilt viktigt att bostadsområden inte förläggs så nära hamnområdet att det uppstår risk för konflikter. En miljökonsekvensbeskrivning gällande framtida verksamhet har upprättats.

Beifintlig bebyggelse, kulturmiljöer

Bebyggelsen i Hargshamn utgörs huvudsakligen av småhus. Orten har ett mindre centrum med butik samt låg- och mellanstadieskola i samhällets västra del.

Hargs bruk och dess omgivning är en kulturmiljö av riksintresse, se Kulturmiljöer i Uppsala län (2), område 23. Riksintresseområdet omfattar marker väster om Hargshamn; bland annat ingår den bekanta Järnboden som ligger i det inre av Hargsviken.

Braxenbol har bevarat mycket av sin äldre karaktär med intressant ålderdomlig bebyggelse och ett välbevarat odlings- och beteslandskap, se beskrivning i Jord och Järn (6), område nr Ös 66 samt Ängs- och hagmarker (5), område nr 82-194.

Utvecklingsmöjligheter

Bebyggelse

Inom fastställda planer

Inom fastställd detaljplan finns ca 30 lediga tomter för styckebyggda småhus. Dessa tomter skulle täcka behovet troligen en lång period framåt. I översiktsplanen anges ändå ytterligare ett område för framtida bebyggelse med tanke på eventuell efterfrågan på lägenheter i flerfamiljshus och behovet av alternativ.

Stor tillgång på mark för arbetsplatser finns inom antagen detaljplan i anslutning till hamnområdet.

Framtida utbyggnadsområden

1. **Norr om skolan.** Detta område synes ligga närmast till hands för en första utbyggnadsetapp i Hargshamn. Området ligger nära skola, centrum, småbåtshamn och badplats.

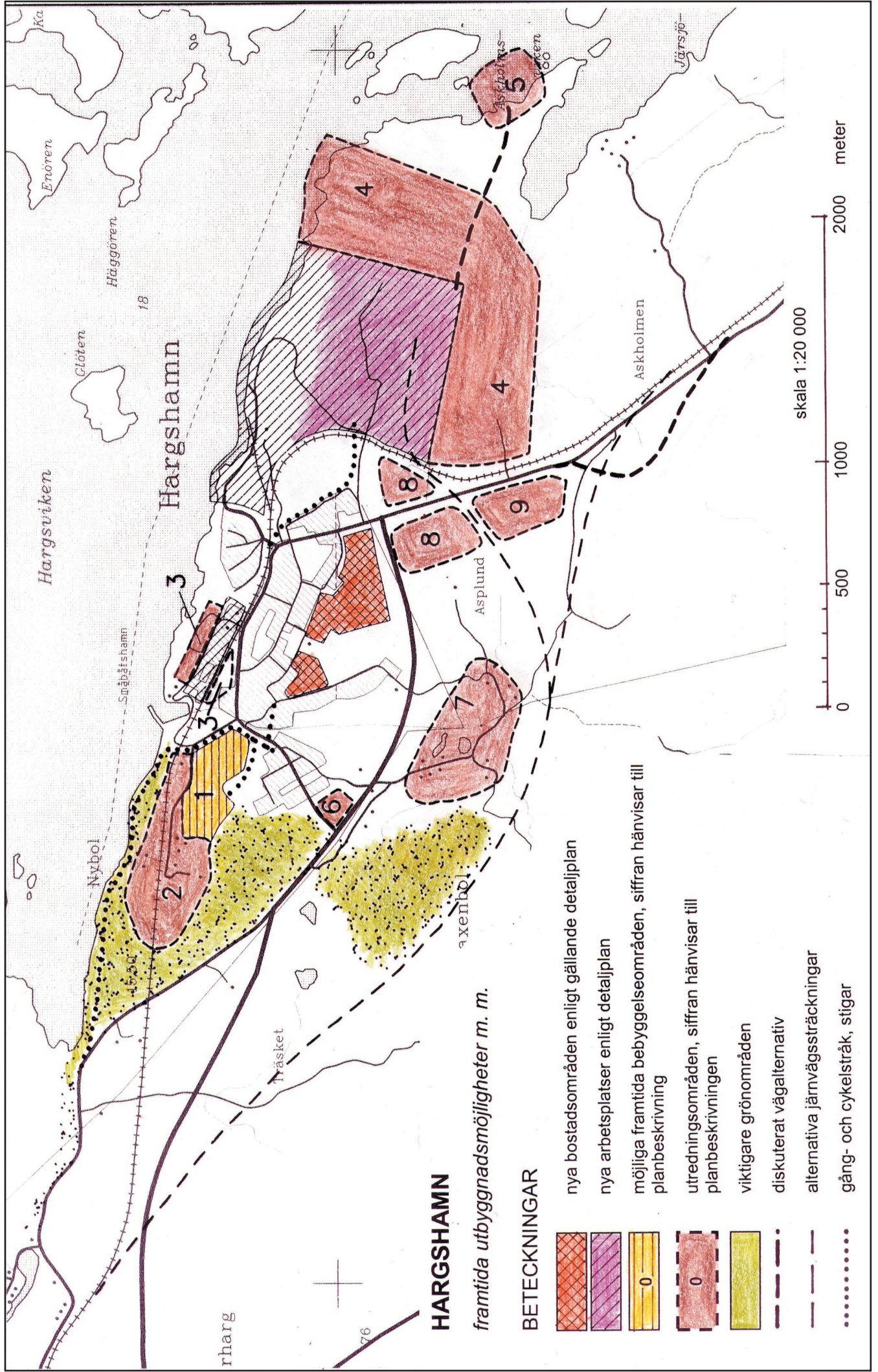
2. **Nybol** (utredningsområde). Om järnvägen flyttas (se avsnittet kommunikationer nedan) kan tätorten fortsätta att utvecklas mot väster i et attraktivt område nära Hargsviken.
3. **JACO m. m.**(utredningsområde). Ett av de viktigare medelstora industriföretagen i kommunen och det är angeläget att hålla en beredskap för expansion. Småbåtshamn, camping och bad ligger nära industrianläggningen, men det bör ändå inte vara utslutet att utvidga industriområdet något norrut. Campingplatsens behov kan också behöva utredas närmare och eventuellt bör alternativa lägen studeras.
4. **Hamnområdet** (utredningsområde). Inom gällande detaljplan finns goda utrymmen för expansion av hamnverksamheten och det finns även mark för industri. Eftersom magasin och upplag för vissa typer av gods kan kräva mycket stora ytor bör det ändå i översiktsplanen finnas ytterligare mark reserverad för framtida hamn- och industriverksamhet. Särskild hänsyn bör dock tas till den känsliga Askholmsviken. I södra delen finns också ett objekt i Skogsvårdsstyrelsens sumpskogsinventering som bör lämnas opåverkat.

Hargshamn är ett av de alternativ som eventuellt kommer att undersökas närmare beträffande möjligheterna att anlägga ett djupförvar för använt kärnbränsle. Innan det sker alltför stora förändringar i hamn- och industriområdet borde det utredas hur en eventuell ovanjordsanläggning och tunnelnedfart skulle se ut så att en anläggning inte omöjliggörs på grund av fysiska eller ekonomiska hinder. Frågan bör hållas öppen tills man tagit slutlig ställning i frågan om lokalisering av djupförvar.

En annan möjlighet som diskuterats beträffande Hargs Hamn är en flygbränsledepå. Det finns grova kalkyler gjorda för en transporttunnel till Arlanda och det skulle lösa miljö- och säkerhetsproblem i Stockholm. Järnvägstransport är ett annat alternativ. Utrymme torde finnas i ett utvidgat hamnområde och frågan kan lämpligen utredas vidare.

En miljökonsekvensbeskrivning för utvidgning av verksamheten har nyligen presenterats.

5. **Enholmen** (utredningsområde). Detta är ett tänkbart läge för ytterligare en småbåtshamn. Hargshamn har ett mycket bra läge för båtutflykter i skärgården och det är troligt att efterfrågan på småbåtsplatser kommer att öka här.
6. **Västra infarten** (utredningsområde). Område lämpligt för kontor eller annan verksamhet som inte är störande för omgivningen.
7. **Braxenbol** (utredningsområde). Som nämnts ovan är Braxenbol en kulturhistoriskt särskilt intressant miljö. Viss komplettering av bebyggelsen bör ändå kunna tillåtas om nya byggnader utformas och placeras med särskild omsorg. Det är också angeläget att så långt möjligt bibehålla karaktären på befintliga byggnader av kulturhistoriskt värde.
8. **Ronöholmsvägen norra** (utredningsområde). Detta område kan utgöra ett alternativ till hamnområdet för lokalisering av arbetsplatser som inte är störande för närliggande bostäder. Hamnområdet bör i första hand reserveras för sådan verksamhet som är direkt beroende av ett hamnnära läge.
9. **Ronöholmsvägen södra** (utredningsområde). Jämför område 8 ovan. Här kan även något mera störande verksamheter tillåtas, eftersom avståndet till bostäder är större än i område 8.

HARGSHAMN

framtida utbyggnadsmöjligheter m. m.

BETECKNINGAR

- nya bostadsområden enligt gällande detaljplan
- nya arbetsplatser enligt detaljplan
- möjliga framtida bebyggelseområden, siffran hänvisar till planbeskrivning
- utredningsområden, siffran hänvisar till planbeskrivningen
- viktigare grönområden
- diskuterat vägalternativ
- alternativa järnvägssträckningar
- gång- och cykelstråk, stigar

skala 1:20 000

Kommunikationer

Hargshamn har numera i huvudsak ett bra vägnät, i varje fall för transporter till och från hamnen.

Järnvägen är av central betydelse för hamnverksamheten och den möjliggör miljövänliga transporter av större godsvolymer. En nackdel med nuvarande dragning av järnvägen är dock att den ligger nära bostadshus och att den begränsar möjligheterna att utveckla bebyggelsen i tätorten. En alternativ järnvägsdragning söder om Braxenbol redovisas därför i översiktsplanen. En sådan dragning skulle minska riskerna för personsador vid transporter med farligt gods och den skulle öppna nya möjligheter att skapa attraktiva boendemiljöer centralt i tätorten.

De gång- och cykelstråk som illustreras på kartan är såväl befintliga som föreslagna, i huvudsak sådana som är separerade från bilgator. Utöver dessa vägar bör de mindre lokalgatorna, liksom idag, kunna utgöra tillfredsställande gång- och cykelstråk, då biltrafiken är mindre omfattande där.

Grönstruktur - rekreationsområden

Utbyggnad av hamn och industriområde inkräktar på skogsområden öster om tätorten. Det är därför särskilt viktigt att tillse att strandområdet utmed Hargsviken mot Harg hålls tillgängligt och att även större grönytor bibehålls i Hargshamns västra delar, bland annat kring skolan. Fiskeplats och expansionsmöjligheter för småbåtshamn bör utredas särskilt.

LITTERATUR OCH ANDRA REFERENSER

1. Område av riksintresse för naturvården i Uppsala län. Länsstyrelsens registerblad 1988-02-25
2. Kulturmiljöer i Uppsala län. Områden av riksintresse, beskrivningar. Länsstyrelsen i Uppsala län, meddelande 1997:13
3. Naturvårdsprogram för Uppsala län. Länsstyrelsen i Uppsala län, meddelande 1987:2
4. Ekologiskt känsliga områden i Uppsala län. Länsstyrelsen i Uppsala län, meddelande 1994:13
5. Ängs- och hagmarker. Länsstyrelsen i Uppsala län meddelandeserie 1993:3
6. Jord och Järn. Kulturhistoriska miljöer i Östhammars kommun. Upplandsmuseet 1999
7. Kransalger och grunda havsvikar vid Uppsala läns kust. Upplandsstiftelsen, stencil nr 17, 1999
8. Vattenmiljö och Fritidsbåtar i Sunnanöfjärden. Peter Ridderstolpe, Firma Ekologisk Teknik maj 1992
9. Inventering av våtmarker i Uppsala län, del 1. Länsstyrelsen i Uppsala län, meddelande från planeringsavdelningen 1986 Nr 1.
10. Odlingslandskap i Uppsala län. Länsstyrelsen i Uppsala län meddelandeserie 1993:4
11. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet. Naturvårdsverket 1996-05-23
12. Myrskyddsplan för Sverige. Naturvårdsverket 1994